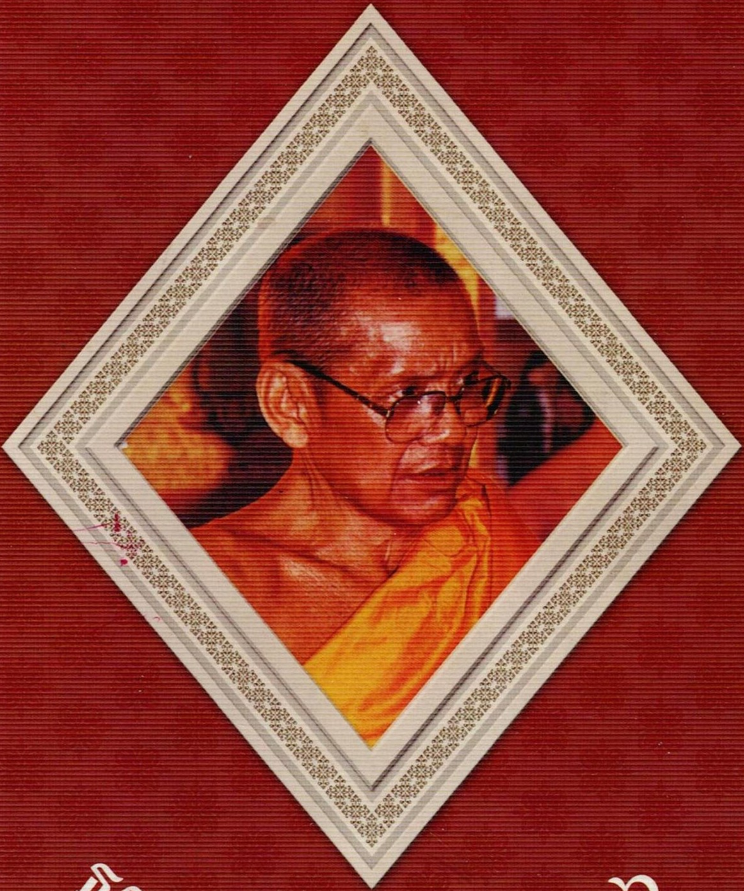

ธรรมปฏิบัติ เล่ม ๑๖

โดย...หลวงพ่อพระราชพรหมยาน (พระมหาวีระ ถาวโร)

วัดจันทาราม (ท่าซุง) อ.เมือง จ.อุทัยธานี

ธรรมปฏิบัติ เล่ม ๑๖ โดย...หลวงพ่อพระราชพรหมยาน (พระมหาวีระ ถาวโร) วัดจันทาราม (ท่าซุง) จ.อุทัยธานี

คำสมาทานพระกรรมฐาน

(ตั้งนะโม ๓ จบ)

อิมาหัง ภะคะวา อัตตะภาวัง ตุมหากัง ปะริจจะชามิ ข้าแต่สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายขอมอบกายถวายชีวิตแด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายขออาราธนาบารมีพระพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ พระปัจเจกพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ พระธรรม และพระอริยสงฆ์ ทั้งหลาย ครูบาอาจารย์ทั้งหลายสืบๆ กันมา มีหลวงพ่อปานวัดบางนมโคเป็นที่สุด

ขอได้โปรดยกจิตของข้าพเจ้าขึ้นสู่ภาวะพระกรรมฐานทั้ง ๔๐ ทัศ พระปีติทั้ง ๕ และวิปัสสนาญาณทั้ง ๙ ขอพระกรรมฐานทั้ง ๔๐ ทัศ พระปีติทั้ง ๕ และวิปัสสนาญาณทั้ง ๙ จงมาบังเกิดปรากฏในกายทวาร ในวจีทวาร ในมโนทวาร ของข้าพระพุทธเจ้า ณ กาลบัดเดี๋ยวนี้เถิด

ขอได้โปรดยกจิตของข้าพเจ้าขึ้นสู่ภาวะแห่งเมฆจิต สามารถกำหนดจิตรู้ภาวะการณ์ต่างๆ ทั้งเหตุ ผล อดีต อนาคต และปัจจุบัน ได้ทุกขณะจิตที่ปรารถนาจะรู้ เมื่อรู้แล้วขอให้เห็นภาพนั้นได้ชัดเจนแจ่มใส และพยากรณ์ได้ตามความเป็นจริงทุกประการ เหตุใดที่จะพึงบังเกิดแก่ข้าพเจ้า ขอให้ข้าพเจ้าได้รู้เหตุนั้นได้โดยไม่ต้องกำหนดจิตแม้แต่ประการใด ณ กาลบัดเดี๋ยวนี้เถิด

โดย หลวงพ่อพระราชพรหมยาน

ธรรมปฏิบัติ เล่ม ๑๖

รวมธรรมเทศนาของ...หลวงพ่อพระราชพรหมยาน

(พระมหาวีระ ถาวโร ป.ธ.๔)

วัดจันทาราม (ท่าซุง) ต.น้ำซึม อ.เมือง จ.อุทัยธานี

คณะผู้จัดทำหนังสือ

พระครูปลัดอนันต์ พทฺธญาโณ ...ที่ปรึกษาคณะผู้จัดทำ

พระครูใบฎีกาสมพงษ์ สมจิตฺโต ...หัวหน้าคณะผู้จัดทำ

พระเจ้าหน้าที่เวฬุวัน ...พิมพ์ต้นฉบับ/จัดทำรูปเล่ม/พิสูจน์อักษร

ออกแบบ ชัยวัฒน์ หาญสมุทร์ **Exit** Emergency Way Co . , Ltd .

เบอร์โทรศัพท์

บูชาวัตถุมงคล/หนังสือธรรมะ โทร...๐๕๖-๕๐๒๕๐๖

ติดต่อที่พักเพื่อปฏิบัติธรรม/สอบถามทั่วไป โทร...๐๕๖-๕๐๒๖๕๕

บ้านซอยสายลมกรุงเทพฯ โทร...๐๒-๖๑๖๗๑๗๗

สำนักงานเวฬุวัน (สวนไผ่) โทร...๐๕๖-๕๐๒๕๒๑

จองเป็นเจ้าภาพเลี้ยงเพล โทร...๐๘๗-๓๑๓๒๑๙๑

สั่งพิมพ์ในนาม...วัดจันทาราม (ท่าซุง)

จัดพิมพ์ทุก ๓ เดือน เพื่อเป็นธรรมทาน

พิมพ์ครั้งที่ ๑ เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๕๑ ๕๐,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่ บริษัท สปีด เพรส จำกัด

๘๐/๑๖๑ - ๑๖๒ ซอยเพชรเกษม ๔๒ เขตภาษีเจริญ กทม. ๑๐๑๖๐

โทร. ๐๒-๘๖๙๔๓๓๕-๖, ๐๒-๘๖๙๔๑๗๘-๙, ๐๒-๘๖๙๔๕๐๖

แฟกซ์. ๐๒-๘๖๙๔๕๐๕

สงวนลิขสิทธิ์ ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๓๗

สารบัญ

เรื่อง......	หน้า
พระพุทธชินราช	๓
สวดมนต์ผิด	๙
อุทิศส่วนกุศลให้วีรชน	๑๑
ถูกหวย	๑๖
กรรมร่วมกัน	๑๘
จิตตก	๒๑
อานาปานุสสติ	๒๗
คนที่ตายด้วยกำลังฌาน	๓๙
ชฎิล ทั้ง ๓	๔๘
พระโสดาบัน	๖๖
ทานบารมี	๘๐

พระพุทธชินราช

ประดิษฐาน

ณ วัดจันทาราม(ท่าซุง)

จ.อุทัยธานี

พระพุทธชินราช

"ที่นี้เกี่ยวกับเรื่องพระพุทธชินราชนี่ พุทธลักษณะสวยสดงดงามนี่หมายถึงว่า พระพุทธชินราชนี่เป็นพุทธลักษณะคล้ายๆ สมเด็จฯ องค์ปฐมหรือพระพุทธกัสสปครับ...?"

ความจริงเรือนแก้วนี่เขาสมมุติขึ้นมาน่ะ แทนรัศมี ต้องไปถามพระเจ้าพรหมฯ

"พระเจ้าพรหมมหาราชหรือครับ...?"

ใช่ **ความจริงพระพุทธชินราชที่พิษณุโลกนี่พระเจ้าพรหมมหาราชสร้าง พระเจ้าลือไทมาซ่อมทีหลัง**

"สมัยโน้นหรือครับ...?"

ใช่ๆ ๆ ๆ คือว่าเวลานั้นท่านชื่อ **พระเจ้าศรีธรรมปิฎก**

เราเรียกพระเจ้าพรหมฯ นั่นเป็นชื่อเดิม ชื่อที่เป็นพระราชาชื่อพระเจ้าศรีธรรมปิฎกสร้าง และต่อมาสมัยสุโขทัยนี่ซ่อม ไม่ใช่สร้างนะ แต่เวลานั้นประวัติศาสตร์ไม่ได้เขียนไว้นี่ มันรุ่นก่อนประวัติศาสตร์

ที่คณะพิษณุโลกชุดที่เขานำพระบรมธาตุมาให้น่ะ ของเก่าเยอะ พระเก่าๆ เยอะ เขาลือกันว่าเจดีย์องค์นั้นที่พังไปแล้วพระเจ้าพรหมฯ เอาของไปฝังไว้ที่นั่น พระบรมธาตุ เขาลือกันนะ มิใช่เขาลือ เขารู้ข่าวลือ ฟังต่อๆ มา และแกก็จะไปขุดพอเริ่มจะขุดเจ้าเสียงครึกครักๆ ตูมตามๆ ๆ เสียงในแผ่นดินนะ พอเขาจุดธูปบอกว่าจะขุดไปถวายหลวงพ่อ เสียงทั้งหมดเงียบและขุดได้ ได้พระเก่ามาตั้งเยอะ

“พระที่ขุดได้หมายถึงพระพุทธรูปหรือว่า....”

พระพุทธรูป พระพุทธรูปด้วยและก็พระบรมธาตุด้วย

“ทีนี้ถ้าจะคิดถึงอายุองค์พระพุทธชินราชที่ว่าสร้างสมัยพระเจ้าพรหมฯ ก็เท่าไหร่ล่ะนี่ครับ”

ก็ไม่กี่ปี

“พระเจ้าพรหมฯ ก่อนประวัติศาสตร์นี่นะครับ”

นั่นแหละไม่กี่ปี ไม่เกิน ๑,๒๐๐ ปี

“ทีนี้มีปัญหาอยู่ว่าพุทธลักษณะเหมือน องค์ที่หล่อองค์ไหนก็แล้วแต่ พุทธลักษณะสู้องค์นี้ไม่ได้เลย พระพักตร์สวย

มาก สาเหตุนี่มาจากอะไรครับ...?”

พระพักความจริงเรามองไม่เห็นหรอกนะ เห็นแต่พระหน้า พระพักนี่อยู่ที่ก้น *(หัวเราะ)* เวลาเขาพักกันน่ะนั่งพัก เขาบอกว่าเทวดาร่วมสร้าง เทเท่าไหร่ๆ สร้างก็ไม่มีการทรงตัว ไม่เป็นที่พอใจหุ่น เรียกว่าไม่เป็นที่พอใจของผู้สั่งให้สร้าง

ผลที่สุดก็พระอินทร์ใช้ **วิษณุกรรมเทพบุตร** ให้ลงมานุ่งขาวห่มขาว เป็นคนเดินมาไม่มีข้าวจะกิน ก็ถามว่า ที่นี่มีข้าวไหม เขาบอก มี ถาม ทำอะไรกัน กำลังจะสร้างพระสักองค์หนึ่ง รูปร่างลักษณะแบบนั้นๆ พระราชาสั่ง บอก ไม่เป็นไรหรอก ผมเป็นช่างปั้นครับ เป็นช่างปั้นด้วยช่างหล่อเสร็จ

ทีนี้ถึงเวลากินข้าวเขาก็เลยเอาข้าวมาเลี้ยงก่อน ก่อนเวลากลุ่มเดิมกินนี่นะ ก็กินข้าวก่อน ทีนี้ถึงเวลาพวกช่างกินข้าวปรากฏกลับมาแล้วอีตาคนนั้นหายไป พระเสร็จเรียบร้อย

“แค่กินข้าวหรือครับ...?”

ใช่ แค่อิ่ม เห็นไหมอำนาจเทวดา แค่นึกเท่านั้นก็เสร็จแล้ว

“แสดงว่าท้าววิษณุกรรมนี่มีฤทธิ์มีเดชเก่งเฉพาะเรื่องหล่อเรื่องสร้าง หรือเก่งทุกอย่างครับ...?”

หลายอย่าง เมื่อสมัยเป็นมนุษย์นะมีลูกก็เยอะ

“เดี๋ยวครับตอนสมัยเป็นมนุษย์พอจะมีชื่อเสียงเรียงนาม”

จำไม่ได้ เป็นมนุษย์หลายชาติ

"แต่ละชาติเป็นช่างหรือเปล่าครับ...?"

วิษณุกรรมก็ช่างสร้างศาลาใช่ไหมเล่า **นัฏฐ** ก็คือนายช่างผู้สร้างศาลาของ **มาฆมาณพ**

"สมัยโน้นที่ว่ามีพระพุทธชินสีห์ และก็พระศากยมุนีรุ่นเดียวกันหรือเปล่าครับ...?"

ที่หลัง **พระพุทธชินสีห์ พระศากยมุนี** นี่สมัยสุโขทัยเอาไปซ่อมพระพุทธชินราชแล้ว ไปซ่อมแล้วก็สร้างให้เป็นเพื่อนกัน แทนองค์นั้นแทนองค์นี้

"ที่หล่อนี่หมายถึงอยู่ทางเหนือหรือหล่อที่พิษณุโลกครับ...?"

ที่พิษณุโลก สมัยพระเจ้าพรหมฯ นั่นครองแผ่นดินถึงลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยานี่นะ

"เลิกจากรบทัพจับศึกแล้วก็สร้างวัดจำนวนไม่ใช่น้อย"

วัดเดียว

"ก็ไหนบอกใจบุญใจกุศลอย่างไรล่ะครับ...?"

อ้าว...ก็สร้างทีละวัดๆ ไม่ใช่จับมาเรียงได้นี่ ไปที่ไหนก็สร้างวัดเป็นเรื่องธรรมดา ชาวบ้านกับวัดแยกกันไม่ได้ พระราชากับวัดก็แยกกันไม่ได้เหมือนกัน เพราะอะไรรู้ไหม ถ้าประกาศอะไรขึ้นมาก็อาศัยวัด วัดเวลานั้นก็คือมหาวิทยาลัย

สอนหนังสือสอนวิชาการต่างๆ มันมีความจำเป็น

"โรงเรียนเพิ่งจะมีสมัย ร.๕"

ใช่ๆ ๆ ๆ บรรดาพวกขุนนางต่างๆ เมื่อออกมาแล้วก็บวชพระ เป็นคณาจารย์ไปเอง

"พูดถึงว่าสมัยข้าราชการในยุคนั้นมีใจเป็นบุญเป็นกุศล"

ใช่ๆ ๆ ๆ มากกว่า แต่ทิ้งไม่ได้มีอย่างหนึ่งคือ **คอรัปชั่น**

"นี่ถือเป็นประเพณีเลยนะครับ"

ใช่ ไม่งั้นโลกตั้งอยู่ไม่ได้ ความเลวเหมือนผ้าดำ ความดีเหมือนผ้าขาว **ถ้ามีเฉพาะผ้าขาวผืนเดียวสีขาวไม่เห็น ถ้าดำแปะไปด้วยสีขาวจะเด่น เห็นไหม โลกจะต้องมีทั้งความดีและความชั่ว**

"ดีทั้งหมดก็ไม่ใช่โลก"

ไม่ใช่โลก เป็น **โลกุตระ** คือพ้นโลกไป

"นี่ก็แสดงว่าอารมณ์ของผู้สร้างพระพุทธชินราชสมัยพระเจ้าพรหมฯ และก็อารมณ์สมัยกรุงเทพฯ วัดเบญจมบพิตร และอารมณ์ไปถึงว่าท่าซุงนี่เป็นอารมณ์เดียวกันหรือเปล่าครับ...?"

ก็อารมณ์เดียวกันแต่คนละคน พระพุทธชินราชโน้นอารมณ์พระเจ้าพรหมฯ วัดเบญจฯ ร.๕ วัดท่าซุงคือฉันแน่

"นี่ไม่เหมือนกันนะครับ"

ชื่อก็ไม่เหมือนกัน ตัวก็ไม่เหมือนกัน

"แต่พุทธลักษณะของพระพุทธรูป"

นั่นเรื่องพระพุทธรูปท่าน

"๓ องค์นี่ท้าววิษณุกรรมก็คงวิ่งวุ่นมาตลอด"

คงจะมีหุ้นมั้ง เพราะเรื่องบุญ เทวดาย่อมสั่งสมบุญให้มากขึ้นเป็นของธรรมดา เทวดามี ๒ อย่าง เทวดาที่เป็นบัณฑิตกับเทวดาที่เป็นพาล ที่เป็นบัณฑิตหมายถึงความฉลาดสั่งสมบุญบารมีให้มากขึ้น ที่เป็นพาล พาลแปลว่าโง่ มัวเมาในทิพยสมบัติ ถ้าตายแล้วบาปเก่าก็ดีพุ่งหลาวลงนรกไป

"ที่เป็นบัณฑิตก็ไปตีตั๋วต่อ..."

ใช่ๆ ๆ ๆ ไปนิพพานกันเยอะแยะ.

หลวงพ่อพระราชพรหมยาน
(พระมหาวีระ ถาวโร) ป.ธ.๔
วัดจันทาราม(ท่าซุง)
อ.เมือง จ.อุทัยธานี

สวดมนต์ผิด

"หลวงพ่อคะ หนูสอนให้เด็กสวดมนต์ภาวนา ปรากฏว่าพูดผิดบ้าง ถูกบ้าง เพี้ยนบ้าง เป็นการบาปหรือเปล่าเจ้าคะ...?"

ไม่บาป เป็นบุญนี่ มันอยู่ที่การตั้งใจ ตั้งใจเป็นกุศลใช่ไหม พูดถูกบ้างผิดบ้าง ไม่เป็นไร สำคัญตัวแรกสวดมนต์อาจจะไม่ถูกก็ได้ แต่ตั้งใจเคารพพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระอริยสงฆ์ ใช้ได้เลย

มันมีตัวอย่างพระท่านเทศน์กัน คือเป็นอย่างนี้นะ นี่ไม่ใช่เรื่องบุญ เรื่องฤทธิ์ อาจารย์สอนพระเจริญพระกรรมฐานภาวนาว่านะโมพุทธายะ ท่านบอกว่า ภาวนาไปๆ แล้วเกิดเหาะ

ได้ เหาะไปลงยอดเขาแห่งหนึ่งแล้วก็ยังไม่กลับ ทีนี้ก็เกิดหิวขึ้นมาก็นึกในใจว่าจะกินอะไรหว่า

ว่า **นะโมพุทธายะ** ตักหินไม่อ่อน จะกินหิน เอาหินเป็นขนมแล้วนะ เลยว่า **นะโมพุทธาแยะ** พอว่านะโมพุทธาแยะหินก็อ่อนเหมือนกับวุ้น ก็ตักกินอิ่มทุกวัน

ต่อมาวันหนึ่งคิดถึงอาจารย์ ตอนนี้ก็ว่านะโมพุทธาแยะวันละ ๒ เวลา ลืมนะโมพุทธายะ เลยล่อนะโมพุทธาแยะทุกวัน พอนึกถึงอาจารย์ก็นึกถึงนะโมพุทธาแยะ ก็เหาะถึงอาจารย์ พอถึงอาจารย์ก็เล่าให้อาจารย์ฟังว่า ผมภาวนานะโมพุทธาแยะดีจริงๆ ครับ เหาะก็ได้ เสกหินเป็นขนมก็ได้ อยากจะกินน้ำว่านะโมพุทธาแยะก็มีบ่อน้ำให้กิน

อาจารย์ฟังแล้วมันผิดนี่หว่า ก็บอก คุณ...ความจริงที่สอนไปสอนตัวผู้นะ แต่คุณว่านะโมพุทธาแยะนั่นตัวเมีย แต่ความจริงกลับเป็นตัวผู้ดีกว่า

พอกลับมาเล่นตัวผู้เหาะไม่ได้เลย

นี่มันอยู่ที่การตั้งใจ ศัพท์ว่าผิดไม่เป็นไร แต่จิตใจมันทรงธรรมใช่ไหม คือถ้าว่าผิดไปบ้างไม่เป็นไร ใจเป็นกุศลอันนี้ไม่บาปนะ เป็นบุญ.

หลวงพ่อพระราชพรหมยาน

(พระมหาวีระ ถาวโร) ป.ธ.๔

วัดจันทาราม(ท่าซุง)

อ.เมือง จ.อุทัยธานี

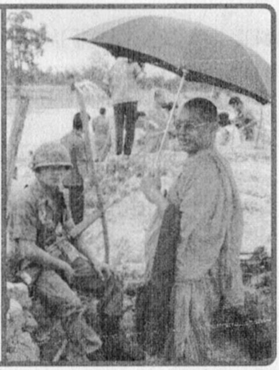

อุทิศส่วนกุศลให้แก่วีรชน

"หลวงพ่อที่เคารพ วันนี้ลูกได้นำสังฆทานมาถวายหลวงพ่อชุดใหญ่ ๑ ชุด เพื่อจะอุทิศให้กับทหารตำรวจ และวีรชนที่บ้านร่มเกล้า ทั้งที่มีชีวิตอยู่และที่ตายแล้ว ต่อไปก็จะนำสังฆทานมาถวายอีก อยากจะเรียนถามหลวงพ่อว่า กระผมทำครั้งนี้จะมีผลแก่ผู้ที่มีชีวิตอยู่และผู้ที่ตายแล้วหรือเปล่าขอรับ...?"

มีผลแน่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีผลกับวัดท่าซุง *(หัวเราะ)* ความจริงเขามีผลนะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกที่ตายไปแล้วนะ พอถามปุ๊บท่านก็บอกให้เลย พระท่านบอก ๓ ใน ๔ เขาได้รับ

แน่ คือคนที่พร้อมรับมีสามในสี่ แต่ ๑ ใน ๔ ไม่พร้อมรับ เพราะอะไรรู้ไหม เพราะเขาไม่พร้อมรับ *(หัวเราะ)*

"เอ...ก็น่าสงสัยนะครับ คนที่ไปรบนี่เขาต้องการฆ่ากันให้ตาย อย่างนี้จิตเป็นกุศลมีหรือครับ...?"

ทำไมจะไม่มีล่ะ **กุศล** แปลว่า **ฉลาด** ใช่ไหม

อันดับแรกต้องการเบี้ยเลี้ยงก็ได้เบี้ยเลี้ยง ใช่ไหม ความจริงคนที่รบกันเขาไม่ได้โกรธกัน คำว่าโกรธกันไม่มี อารมณ์เศร้าหมองตอนนั้นมันไม่มี ทุกคนทำงานตามหน้าที่

และประการที่ ๒ นักรบที่นับถือศาสนาใดศาสนาหนึ่ง

เวลาจะเข้ารบก็คิดว่าชีวิตอาจจะต้องตายก็ได้ ถ้าของเราก็นึกถึงพระ จะเห็นว่าทหารแค่ ๓๐ คน มีพระ ๒ กองพล ไปช่วยรบ เพราะอะไรรู้ไหม คนละ ๓ พวงเต็ม ฉันเจอะมาแล้ว เคยไปเยี่ยมทหารตำรวจตามชายแดน

มีคราวหนึ่งไปเยี่ยมเขา ถาม ไอ้หนูใครเป็นหัวหน้าฐาน บอก ผมครับ บอก เออ...ภายใน ๓ วันนี้ระวังจะถูกตีนะ ทีแรกเคยถูกตีด้านนี้ ใช่ไหม เขาบอกใช่ครับ แต่คราวนี้มันจะมาด้านทิศนี้ด้วยนะ เขาบอกครับๆ เธอระวังไว้ แต่ว่าไม่เป็นไรหรอก ถ้าเธอนึกถึงพระที่คอ

เขาก็เลยปลดมาพวงหนึ่ง มันเต็มไปหมดเลย

เขาถาม "หลวงพ่อครับองค์ไหนไม่ดีบ้างครับ...?"

บอก "ไอ้หนูเอ๊ย...ทำอย่างนั้นไม่ถูก พระที่เขาให้มาดีทุกองค์ เพราะต้องอาศัยพุทธบารมี" ใช่ไหม

เอางี้ดีกว่า ปลุกเสียเลยดีกว่า รวมเลย ฉันจะปลุกให้ เขาบอกเดี๋ยวครับๆ ผมมีในที่นอนอีก ๒ พวงครับ มันไปเอามาอีก ๒ พวง ประเดี๋ยว ๓๐ คน ๒ ถาดพูนเลย บอก อู้ฮู...ไอ้หนูเอ๊ย เวลารุกเอ็งคล้องเต็มได้นะ ถ้าเวลาถอยเอาออกเสียบ้างนะ เห็นไหม พระนี่ออกสนามรบมากกว่าคน

"แสดงว่าการนึกถึงพระทำให้มีกำลังใจดี ถ้าตายไปพระจะช่วยให้ไปดีไหมครับ...?"

ก่อนจะไปเขาก็นึกถึงพระ ก่อนจะเข้าไปยิงกันเขาก็นึกถึงพระ มันก็มีอยู่ตอนหนึ่ง ตอนญวนใต้ใกล้แตก เขารบกันหนัก อีก ๒ - ๓ วันก็แตก ก็มีอยู่คราว วันนั้นก็บังเอิญเป็นวันอะไรไม่ทราบ ฉันก็ย่องไปที่สี่แยก แยกไปนรก ไปเทวดา ไปพรหมนี่นะ ทีแรกคิดว่าไปเดินเล่น ก็ไปเจอะคน ๔๐ - ๕๐ คน เขาก็นั่งอยู่ ถามว่า นั่งทำไม เขาบอก ผมมาดักดูคนลงนรกครับ แต่เห็นคนลงนรกน้อยเต็มที เลยบอกว่า เอาอย่างนี้ก็แล้วกัน เราไปถามเจ้าของบัญชีดีกว่า ว่าเขาไปไหนกัน

ฉันก็เลยพาพวกเดินขบวนไป ๔๐ คนเศษ พอไปถึงสำนักพระยายมก็ถามลุงท่าน นายบัญชีเป็นลุงจริงๆ นะ แต่พระยายมเคยเป็นพี่มาก่อน ก็ไปถามว่า ลุงครับ อยากจะทราบ

ว่าใน ๒ - ๓ วันนี้ญวนมันตายกันมาก แต่พวกนี้เขาบอกว่า คนผ่านหน้าไปนรกมันน้อยเต็มที ลุงนายบัญชีเป็นคนเฉยๆ แต่ไม่ค่อยพูดนะ ลุงพุฒ *(พระยายม)* ก็พูดแทน ลุงพุฒก็เลยบอกว่า ทำไมฉลาดมากแบบนี้ล่ะ ถ้าโง่อีกนิดเดียวก็จะรู้ นี่ฉลาดมากไป

ถามท่านว่า "ทำไมล่ะ"

ท่านบอกว่า **"ไอ้พวกนั้นมันกลัวตาย ก่อนจะยิงกันหรือขณะยิงจิตมันนึกถึงพระที่คอ บางคนก็นึกถึงพ่อ ถึงแม่ ที่บ้าน ทั้งหมดนี้เป็นอารมณ์ที่เป็นกุศล ตายจากความเป็นคนปุ๊บไปสวรรค์ทันที"** เห็นไหม

ต่อมาก็มีเด็กๆ นักเรียนโรงเรียนอุทัยวิทยาคมเขามาฝึก แกไม่รู้เรื่องๆ นี้เลย ให้แกไปสำนักพระยายม แกบอกรูปร่างคนถูกหมดเท่าที่เรารู้จัก ไปที่นั่นแกบอกว่ามี ๑๒๑ คน กำลังรอการสอบสวน พอไปถึงปั๊บ ลุงก็ให้คนที่กำลังสอบสวนอยู่ออกไปก่อน คล้ายๆ ลุงท่านรู้ ก็เรียกพวกนั้นเข้าไป ทหารที่ตาย ท่านก็ไล่ในเรื่องที่ทำบาป ไล่ทุกอย่างถูกต้องหมด เป็นอันว่าเจ้าตัวยอมรับว่าทำบาปจริง

พอมาไล่เรื่องบุญ ก็ถูกต้องอีก แต่มีคนค้านอยู่ข้อหนึ่งบอก ไม่ได้พูดถึงผมรบเพื่อชาวบ้านที่อยู่เบื้องหลัง ผมรบน่ะผมไม่ได้หวังอะไรในพื้นที่นะ ไม่ได้หวังยศถาบรรดาศักดิ์ ผม

หวังป้องกันบรรดาญาติพี่น้องที่อยู่เบื้องหลังเป็นส่วนใหญ่ ให้มีความสุข ไอ้นี่มันเป็นบุญนะครับ

ลุงตบโต๊ะปังเลย ไอ้นี่เก่งมาก มึงไปสวรรค์ก่อน แล้วไอ้เด็กมันก็ตามไป ตามติดไปเลยนะ พอตามติดไปก็บอกว่าวิมานแกไม่ค่อยผ่องใสเหมือนวิมานอื่น เศร้าๆ ไปหน่อย คือจืดๆ ไปหน่อย ไม่ผ่องใสมาก ตัวเองมีเครื่องประดับเป็นทิพย์ก็ไม่ผ่องใส

ก็ถามท่านลุงว่า "จะทำยังไง"

ก็เลยบอก "ไอ้หนูอย่าเพิ่งถอนจากสมาธิ ถามเขาก่อนว่าจะถวายสังฆทานให้เอาไหม"

เขาก็บอกว่าเอา ทีนี้เด็กมันไม่มีทุน ถามว่าก่อนจะถวายสังฆทาน ตอนนี้คนเจริญกรรมฐาน **บุญจากการเจริญกรรมฐานนี้หนักมาก จะอุทิศส่วนกุศลด้วยบุญนี้เอาไหม** เขาบอกเอา ดีใจมาก เด็กก็เลยให้เวลานั้น พอให้ปั๊บวิมานผ่องใสทันที เครื่องประดับของตัวเองก็ผ่องใส เป็นอันว่าคนพวกนี้เขาพร้อมรับ

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ยิงกันแล้ว ตายแล้วก็ไปสวรรค์ได้นะ.

หลวงพ่อพระราชพรหมยาน
(พระมหาวีระ ถาวโร) ป.ธ.๔
วัดจันทาราม(ท่าซุง)
อ.เมือง จ.อุทัยธานี

ถูกหวย

"หลวงพ่อเจ้าคะ ลูกฝันว่าปวดอุจจาระจะไปเข้าส้วม แต่บังเอิญน้ำในห้องส้วมไม่มี ลูกวิ่งออกไปออกมาปรากฏว่ามันออกพรวดทันที แต่ขี้มันไม่ออกทางก้น มันออกทางปากเจ้าค่ะ"

ไม่ใช่ น้ำในส้วมไม่มี ตูดก็เกรงใจส้วม *(หัวเราะ)* โอ้โฮ ! ฝันสำคัญ ไอ้ฝันแบบนี้ไม่ใช่ฝันร้าย เป็นฝันดี

"มันออกทางปากนะครับ"

นั่นแหละลาภมันจะมาทางปาก ฉันเคยฝัน เมื่อบวชพรรษาแรก ใช่ไหม ไอ้ตำราเขาเขียนไว้ว่า หนึ่ง ฝันว่าถ้าตกหลุมส้วมมิดหัวนะ หรือว่าถูกฟันคอขาด ได้ลาภ

และต่อมาสัก ๒ เดือนนอนภาวนาอยู่แล้วก็หลับไปแล้วก็ฝัน ฝันว่าตกหลุมส้วมคือแค่คอ ไม่มิดหัว ตอนเช้าก็ไปหา **หลวงพ่อปาน** แก้ฝัน

ท่านบอกเออฝันนี้อย่าเล่าให้ใครฟังนะ พรุ่งนี้นายประยงค์มาแกฝากสตางค์ไป ๑ บาทซื้อล็อตเตอรี่

สมัยก่อนปีหนึ่งออกครั้ง ใช่ไหม แล้วก็รางวัล ๑๐,๐๐๐ บาท แต่ว่าถ้าขายไม่หมดก็ปันส่วน เลยฝากโยมมา

ผลที่สุดถูกรางวัลที่ ๑ ถูกลดปันส่วนเหลือ ๘,๐๐๐ บาท สมัยนั้นนะ

เมื่อฉันกลับมาจากเรียนนักธรรม หลวงพ่อปานก็เรียกเข้าไป นายประยงค์ก็เอาสตางค์ให้ ใช่ไหม ท่านก็ส่งสตางค์ให้ บอกไอ้สตางค์ซวยๆ ผมไม่เอาครับ สร้างโบสถ์กับหลวงพ่อไปเลย

"หลวงพ่อเลยไม่ได้สักบาทเลย"

ได้ อานิสงส์สร้างโบสถ์ไงเล่า โอ๊ย...วิมานแก้วสวยแจ๋วเลย....

หลวงพ่อพระราชพรหมยาน
(พระมหาวีระ ถาวโร) ป.ธ.๔
วัดจันทาราม(ท่าซุง)
อ.เมือง จ.อุทัยธานี

กรรมร่วมกัน

"หลวงพ่อคะ ลูกมีอาการปวดท้องทุกเดือน และในบางเดือนจะปวดมากจนเป็นลม คลื่นไส้อาเจียน กินยาและให้น้ำเกลือจึงหาย ลูกขอเรียนถามว่า เมื่อชาติก่อนลูกทำกรรมอะไรไว้จึงเป็นเช่นนี้ และจะมีทางแก้ไขให้หายไหมคะ...?"

นี่เขาถือว่าฉันเป็นพ่อนะ ก็ทำกรรมร่วมกับหลวงพ่อมา หลวงพ่อปวดท้องทุกวัน นั่นเป็นเดือน วันนี้ก็ปวด ยังมีบุญน้อยกว่านะ แย่งหลวงพ่อไปบ้างดีกว่าวะ

เอาอย่างนี้ก็แล้วกัน เรื่องปวดท้องปวดไส้ ป่วยไข้ไม่สบายนะ มันมาจากการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเผ่าฉันนะมาจากการรบทัพจับศึก เมื่อวานนี้หมอเขาจะให้น้ำ

เกลือ พอเริ่มแทงเข็มก็รวมกำลังใจปั๊บ เห็นพระ ๒ องค์

องค์หนึ่งคือสมเด็จองค์ปัจจุบัน ลอยตระหง่านอยู่ข้างหน้า สวยมาก

อีกองค์หนึ่ง แหม...มาแก่มากเลย หลังโกง หัวขนานกับอากาศ ถือไม้เท้างอกๆ ถามว่าใครครับ ท่านบอกว่า ฉันคือสมเด็จพระพุทธทีปังกร เลยถามว่าพระพุทธเจ้าแก่แบบนี้หรือครับ ท่านบอก ไม่แก่

คำว่าพระพุทธเจ้า ความแก่จะเทียบเท่ากับบุคคลธรรมดาอายุประมาณ ๓๐ เพราะเป็นอัจฉริยมนุษย์ อายุมากก็ตามแต่จะไม่แก่ จะมองเห็นไม่เกินกว่านั้น

เลยถามท่านว่าที่มานี่แสดงอะไรครับ ท่านบอกว่าเธออาจจะอยู่ขนาดนี้ เลยบอกว่าถ้าอยู่ขนาดนี้ผมไปก่อนดีกว่าอีแบบ ๓ ขาไม่ว่า หัวตรงนี้ซิ

ท่านบอกว่า ไม่ใช่ อาจจะอยู่นานหน่อย แต่ร่างกายไม่โทรมมากหรอก ถ้ายังงั้นพอไปได้

ก็เลยถามท่านว่า การป่วย มันป่วยไม่ถอนตัว หลังจากเดือนก่อนกลับไปแล้วมันไม่ถอนตัวเลย มันดีจริงๆ สักวันหนึ่งก็เป็นต่อ ถามท่านว่ากฎของกรรมอะไร ท่านบอกว่ากรรมของมันหมดไปนานแล้ว เธอก็ถอยหลังไปตามนี้ซิ ท่านก็ทำภาพให้ดู

คือถอยหลังไปจากสมเด็จพระพุทธทีปังกรอุบัติขึ้นในโลก ๓๒ กัป นับกัปนี้ด้วย สมัยนั้นบ้านเมืองมีสภาพเป็นป่า แต่งตัวไม่ค่อยสวยนัก ถือว่าเป็นหัวหน้าเผ่าก็แล้วกัน ทีนี้ถูกคนเผ่าอื่นมันมาข่มเหง ก็เลยไล่ตีกัน รบกัน

เราน้อยกว่านี่ แต่รวมกำลังจริงๆ คนมากกว่าสู้ไม่ได้ก็หนี ตอนนี้พวกกวดทันก็ไม่ต้องห่วง ไม่ฟันละ เชือด จับแล้วเชือดคอๆ ท่านบอกว่า กรรมเหล่านี้เวลานี้มันมาเล่นแก

แหม...ไอ้กรรมระยำ ตั้งนานแล้วไม่ยักลืม มันกำไม่แบ เราเห็นภาพแล้วก็นึกในใจ ป่วยนี่มันเรื่องเล็กน้อยนี่ แต่ทำเขาหนัก จะถือว่าเราข่มเหงเขาก็ไม่ได้ มันมาข่มเหงก่อน แต่ถ้าเป็นศัตรูก็ไม่ควรจะอยู่ร่วมโลกกัน มีเท่านั้นแหละ

นี่คนที่ปวดท้องนี่ก็เหมือนกัน วิ่งมาด้วยกัน เอ็งไปแทงท้องเขานี่ เอาไง แค่ปวดท้องเท่านี้ เอาหอกไปแทงเขาตาย เขาเจ็บกว่านะ.

หลวงพ่อพระราชพรหมยาน

(พระมหาวีระ ถาวโร) ป.ธ.๔

วัดจันทาราม(ท่าซุง)

อ.เมือง จ.อุทัยธานี

จิตตก

วันนี้ก็จะพูดกรรมฐานยากๆ สักหน่อย เอาไหมกรรมฐานยาก วันนี้มีคนมาถามหลายคนว่า

๑. เวลานี้กำลังใจมันตก คำว่าตกก็หมายความว่าการเจริญกรรมฐานทรุดตัวลงไม่เจริญขึ้น

๒. กำลังใจเศร้าหมอง

ไอ้ตกหรือเศร้าหมองก็อันเดียวกัน เหมือนกันนะ ก็รวมความว่าอาการกำลังใจตกก็ดี เศร้าหมองก็ดี ถ้าพูดให้ฟังนี่มันไม่ยาก แต่ว่าถ้าใครไม่โดนเข้าจริงๆ ไม่รู้สึกว่ายาก โดนเข้าจริงๆ จะรู้สึกว่ายากมาก เพราะการแก้ตนเองนี่แก้ยาก ถ้าถามว่าทำไมจึงรู้ อาตมานะโดนมาหลายทางกว่าจะถึงวันนี้นะ

โดนมาหลายแบบหลายวาระเลย เวลามันเป็นเข้าจริงๆ มันไม่รู้สึก มันแย่จริงๆ มันตีไม่ขึ้น เพราะกำลังใจเรามันทรุดไปเอง

ประคองตัว

ถามว่าประคองตัวมาได้ยังไง ก็อยู่เกณฑ์ที่ว่าแพ้มันบ้างชนะบ้าง แต่ว่าไม่ยอมแพ้เลย วันนี้แพ้วันหลังถ้าจิตใจดีหน่อยก็เอาชนะนิดหนึ่งก็เอา วันหนึ่งมีเวลา ๒๔ ชั่วโมงชนะแค่ ๒ นาทีก็เอา ใช่ไหม คือให้มีเวลาชนะ วิธีชนะทำอย่างไรมันก็ไม่ยาก แต่ว่ามันยากอยู่นะ **มันยากอยู่ตรงปรับปรุงใจตนเอง คือถ้าเวลาไหนกำลังใจดีขึ้นมาให้ใช้เวลานั้น อย่าใช้เวลาแน่นอน**

กำหนดรู้ลมหายใจเข้าออก หายใจเข้ารู้อยู่ว่าหายใจเข้า หายใจออกรู้อยู่ว่าหายใจออก ถ้าอยากจะภาวนาด้วยก็ภาวนาตามชอบใจ สักนาที ๒ นาที ๓ นาทีก็ตาม แค่ใจสบาย ถ้าจิตเริ่มฟุ้งซ่านเลิกเลย อย่าฝืน ถ้าฝืนแล้วจะเสีย ทำอย่างนี้บ่อยๆ กำลังใจจะค่อยดีวันละน้อยๆ

วันหนึ่งทำได้ประเดี๋ยวเดียวพอใจแล้ว จงอย่าคิดว่าเมื่อก่อนๆ เราทำได้ตั้ง ๑๐ นาที ๒๐ นาที ๓๐ นาทีต่อวาระ เวลานี้เราได้นาที ๒ นาทีไม่ไหว อันนี้ไม่ถูก ให้ถือว่าวันนี้เราไม่ยอมแพ้ทั้งวัน เวลา ๒๔ ชั่วโมงมันจะชนะ ๒๓ ชั่วโมงกับ ๕๐ นาทีเป็นเรื่องของมัน เราขอชนะ ๑๐ นาที แล้วก็ไม่ใช่ชนะครั้งเดียวครั้งละ ๑ นาที ๒ นาทีก็ตาม เราชนะให้ได้นิดหน่อย

กิเลสมาร

ต่อไปจิตก็จะมีอารมณ์ชิน เพราะกรรมฐานนี่มีกิเลสมารเป็นของสำคัญ ที่เรากล่าวกันว่า **ขันธมาร** ความจริงขันธมารมีกำลังไม่มาก ไอ้ขันธมารนี่อาการป่วยไข้ไม่สบายนี่กำลังไม่มาก มันทรุดตัวประเดี๋ยวก็ทรงตัวได้

แต่กิเลสมารมีความสำคัญมาก กิเลสคือความเศร้าหมองของจิต เป็นอารมณ์ร้ายที่เข้ามาครอบงำจิตช่วงนี้แหละหนัก ฉะนั้นจึงค่อยๆ ย่องตีมันทีละน้อยๆ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งโบราณาจารย์ที่ท่านใช้กันก็มีผลนะคือว่าจะป่วยไข้ไม่สบายอย่างไหนก็ตาม จะมีอารมณ์กลุ้มแบบไหนก็ตาม เพื่อต้องการให้กรรมฐานของเราไม่เสื่อม ถ้าเวลาจังหวะมันว่างนิดหนึ่งเราเริ่มภาวนาทันที

จะนั่ง จะนอน จะยืน จะเดินก็ได้ จะได้นาที ครึ่งนาทีก็พอใจ หรือว่าภาวนา **พุท** เข้า **โธ** ออก เพียงแค่ ๒ - ๓ ครั้งจิตเคลื่อนก็ใช้ได้ อย่างนี้กรรมฐานเดิมที่ทรงไว้จะไม่เสื่อม ต่อไปเมื่อกิเลสทรุดตัวกรรมฐานจะทรงตัวตามเดิม ต้องปฏิบัติตามนี้นะ

หนีไม่พ้น

แล้วถ้าหากว่าจิตตก กำลังใจทรุดจากคำนินทาและสรรเสริญ นี่ง่ายกว่าเยอะ อันนี้ง่ายกว่าอย่างอื่น อย่างเมื่อกี้นี้

มันกลุ้มเฉยๆ มันหมองเฉยๆ ไม่ชน อาตมาชนมาหลายครั้ง มันโดนเข้าจริงๆ ก็แพ้มัน แต่ยอมแพ้ไม่หมด ต้องสังเกตว่ามันทรุดมาก แต่เราจะดูเพียงอารมณ์เท่านั้น ความจริงเนื้อแท้จริงๆ กำลังใจมันไม่ทรุดตาม มันเศร้าหมองชั่วคราว

หากว่าแพ้จากคำนินทาและสรรเสริญ ให้ดูตัวอย่างพระพุทธเจ้า ในสมัยที่พระองค์เสด็จไป **เมืองนาลันทคาม กรุงราชคฤห์** ติดต่อกัน เวลานั้นปริพาชกตามไปด้วย

อาศัยพระบิณฑบาตกินตอนเช้า พระบิณฑบาตก็เดินตามไปเขาเลยใส่บาตรด้วย แต่เขาก็ไม่รู้จักบุญคุณของพระ มีพระพุทธเจ้าเป็นประธาน พอตกกลางคืนก็นินทาพระพุทธเจ้า ลุงนินทา หลานชายสรรเสริญ

คราวนี้เวลาเช้าพระไปบิณฑบาตชาวบ้านเขาก็บอกให้ฟัง เมื่อพระกลับมาแล้วฉันข้าวเสร็จ พระพุทธเจ้าทรงเรียกประชุมเพื่อฟังเทศน์ พระก็กราบทูลให้ทรงทราบ

พระพุทธเจ้าก็ตรัสว่า

"ภิกขเว ดูก่อน ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายจงอย่าสนใจทั้งคำนินทาและคำสรรเสริญ"

นินทา ปสังสา

"นินทาและสรรเสริญเป็นธรรมดาของชาวโลก เราเกิดมาในโลกคนที่ไม่ถูกนินทาเลยไม่มี"

นัตถิ โลเก อนินทิโต

ท่านบอก "คนไม่ถูกนินทาเลยไม่มีในโลก คนในโลกต้องถูกนินทาเหมือนกันหมด"

แต่เราจะไม่ดีเพราะคำสรรเสริญ เราก็จะไม่ชั่วเพราะคำนินทา ความดีหรือความชั่วจะมีกับเราก็เพราะผลงานการปฏิบัติ ถ้าเราดีเขานินทาว่าเราชั่วอย่างไรก็ตามเราไม่ชั่วไปตามนั้น ถ้าเราชั่วเขาสรรเสริญว่าเราดี เราก็ไม่ดีไปตามคำเขาพูด ฉะนั้นขอพระทุกองค์จงอย่าสนใจในคำนินทาและสรรเสริญ

พระพุทธเจ้าทรงเทศน์เท่านี้ปรากฏว่าพระมีจิตใจผ่องใส ท่านไปบิณฑบาตฟังคำนินทาแล้วก็กลุ้มตามธรรมดา นี่เป็นปุถุชน ถ้าพระโสดาบันก็มัวๆ เหมือนกันนะ พระโสดาบันยังหม่นนิดๆ มึนนิดๆ พระปุถุชนก็มึนมาก พระสกิทาคามีก็ตึงประสาทหน่อยๆ อนาคามีเฉยเสียแล้ว

รวมความว่าประสาทท่านก็หมุนเมื่อพระพุทธเจ้าถูกด่า ชาวบ้านเขาก็นินทาที่ปริพาชกด่าให้ฟัง ท่านก็ไม่สบายใจ เมื่อองค์สมเด็จพระจอมไตรตรัสแบบนั้นท่านก็สบายใจ เมื่อพระพุทธเจ้าเทศน์จบ พระทั้งหมดก็เป็นพระอรหันต์ทั้งหมด

รวมความว่าถ้าจิตเศร้าหมองเพราะคำนินทาและสรรเสริญ ก็ต้องคิดว่าพระพุทธเจ้าดีกว่าเรามาก สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงสงเคราะห์ไม่เลือกว่าบุคคลใด แต่ถึงกระไร

ก็ดีองค์สมเด็จพระชินศรีก็ถูกนินทาว่าร้ายเป็นปกติ **ความจริงพวกเรามักจะถูกเพียงลับหลัง แต่ว่าสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าเขามาด่าต่อหน้าหลายครั้ง พระพุทธเจ้าก็ไม่ทรงโกรธ แล้วแถมยกโทษให้**

แต่คนประเภทนั้นไปไม่ไหว อย่าง **จิญจมาณวิกา** มาด่าแจ๋วๆ ประเดี๋ยวเดียวลงอเวจีไปเลย อย่างพวกเราเขาด่าเราก็ทำเฉย เฉยไม่ไหวก็ด่าตอบบ้างเป็นธรรมดา เอานิด ระบายซะหน่อย เดี๋ยวจะขาดทุนนะ

เห็นว่าแจ๋วๆ ๆ ให้ลงทุนแต่ผู้เดียว ไร้เมตตาปรานีใช่ไหม คนที่เป็นลูกศิษย์พระพุทธเจ้าบอกว่า เออ...เอาไปบ้างเดี๋ยวขาดทุน อย่าไปด่าจริงๆ นะ จะเป็นเรื่องใหญ่

ต่อนี้ไปขอบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย ตั้งใจสมาทานพระกรรมฐาน.

หลวงพ่อพระราชพรหมยาน
(พระมหาวีระ ถาวโร) ป.ธ.๔
วัดจันทาราม(ท่าซุง)
อ.เมือง จ.อุทัยธานี

อานาปานุสสติ

บัดนี้บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายได้พากันสมาทานศีลและสมาทานพระกรรมฐานแล้ว ต่อนี้ไปเป็นโอกาสที่บรรดาพุทธบริษัททั้งหลายจะพึงกำหนดจิตให้เป็นสมาธิวิปัสสนาญาณ สำหรับวันนี้ก็จะพูดถึงอานาปานุสสติกรรมฐานต่อ แต่ว่าก่อนที่บรรดาท่านพุทธบริษัทจะใช้อารมณ์เป็นอานาปานุสสติกรรมฐานหรือว่ากรรมฐานกองใดก็ตามที่ได้เคยศึกษามา ในตอนต้นขอบรรดาท่านพุทธบริษัทกำหนดใจหาความจริงของขันธ์ ๕ ไว้เป็นปกติ ความจริงที่เราควรจะยอมรับนับถือที่เราเรียกว่าอริยสัจ กล่าวโดยย่อคืออนิจจัง ความไม่เที่ยง ทุกขังความทุกข์ อนัตตา การสลายตัว

คนไร้ปัญญา

เมื่อความเกิดมีขึ้นร่างกายย่อมมีความเปลี่ยนแปลงเป็นปกติ คือจากความเป็นเด็กถึงความเป็นผู้ใหญ่ ความมีสภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์บริบูรณ์เข้าถึงความเสื่อม การทรงตัวในฐานะเป็นคนปกติมาถึงความเป็นคนป่วยไข้ไม่สบาย จากความเป็นหนุ่มเป็นสาวมาถึงคราวเป็นคนแก่ นี่เรียกว่าความเสื่อม คือความไม่เที่ยง

ความไม่เที่ยงอย่างนี้ย่อมมีเป็นปกติธรรมดาของคนและสัตว์ที่เกิดมาในโลก แต่ความไม่เที่ยงปรากฏมันก็มีความทุกข์ คือความไม่สบายกายไม่สบายใจเกิดขึ้น เราไม่ต้องการความไม่เที่ยง แต่ความไม่เที่ยงมันก็จะต้องมี เราห้ามอาการมันไม่ได้เพราะมันเป็นปกติธรรมดา

ถ้าเราไม่ใช้ปัญญาพิจารณาหาความจริง อารมณ์ทุกข์มันก็เกิด เกิดตรงไหน เกิดตรงที่เราไม่ต้องการความเปลี่ยนแปลงของร่างกาย เราไม่ต้องการความป่วยไข้ของร่างกาย เราไม่ต้องการความปรารถนาไม่สมหวังที่เกิดขึ้นกับจิต แต่มันก็ต้องมี

มีความไม่ต้องการความไม่ปรารถนา การมีอารมณ์ความรู้สึกฝ่าฝืนอาการที่เป็นไปตามปกติ อย่างนี้เรียกว่าคนที่ไร้ปัญญา ขาดการพิจารณาหาความจริง เมื่อขาดการพิจารณาตามความเป็นจริง เมื่อความจริงมาปรากฏเราไม่ต้องการ ความ

ทุกข์มันก็เกิด เพราะมันมีอารมณ์ฝืน

เมื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงสอนให้เรายอมรับนับถือกฎของความเป็นจริง เรามีอารมณ์รู้อยู่เสมอว่าเมื่อความเกิดมีขึ้นแล้ว ความเปลี่ยนแแปลงมันย่อมปรากฏ ความแก่เข้ามาถึง ความป่วยไข้ไม่สบายเข้ามาถึง ความตายจะเข้ามาถึงในที่สุด อาการพลัดพรากจากของรักของชอบใจยังมีอยู่ ในเมื่อจิตของเรายอมรับความเป็นจริงยอมรับนับถือกฎธรรมดาแบบนี้แล้ว ถ้าอาการเหล่านี้ทั้งหลายปรากฏ จิตเราก็มีความสบาย เรารู้อยู่แล้วว่าอาการมันจะต้องเป็นอย่างนั้น

ต่อมาเมื่อความตายมันเข้ามาถึงเราก็ถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา เพราะว่าอะไร เพราะว่ามันเกิดแก่เจ็บแล้วก็ตายในที่สุด เป็นอันว่าความเกิดมีขึ้นก็มีความตายคู่กันเป็นของธรรมดา เมื่อความตายมันมีแล้วก็หันไปพิจารณาร่างกายมันเป็นเราเป็นของเราจริงหรือเปล่า ก็จะเห็นว่าร่างกายมันไม่ใช่เราไม่ใช่ของเรา เพราะว่ามันมีความเกิดในเบื้องต้น มันมีความแก่ในท่ามกลาง มีการแตกสลายไปในที่สุด

เลิกเกิด

เราไม่ต้องการอย่างนั้น แต่เราก็ไม่สามารถจะห้ามปรามมันได้ ถ้ามันเป็นเราจริงเป็นของเราจริง เราก็ห้ามมันได้ ในเมื่อเห็นว่ามันไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา ถ้าเราจะหลงความเกิดต่อ

ไป เราก็ต้องพบกับความตายอย่างนี้อีก นี่ **พระพุทธเจ้าท่านให้วางภาระในการเกิดเสีย เมื่อเราไม่เกิดมันก็ไม่ตาย**

แล้วการที่เราไม่เกิดเราจะทำอย่างไร เราก็ต้องทำจิตให้บริบูรณ์ไปด้วย **ทาน** ตัดโลภะ ความโลภ จิตบริบูรณ์ไปด้วย **ศีล** ตัดโทสะ ความโกรธ เพราะศีลจะมีได้เพราะอำนาจเมตตาบารมีเป็นสำคัญ แล้วก็ตัดความหลง การยึดถือสภาพร่างกายเป็นเราเป็นของเราเสีย ถือว่ามันมีความเกิดในเบื้องต้นก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปในท่ามกลาง มีความแตกสลายไปในที่สุด

อย่างนี้เป็นภาระที่มีความทุกข์ อย่างนี้เราไม่ต้องการมันอีก **ไม่ยึดถือขันธ์ ๕ ว่าเป็นเราเป็นของเราต่อไป** ทีนี้จิตใจของเราก็มีความสุข นี่พูดถึงวิปัสสนาญาณโดยย่อ ควรคิดไว้เป็นปกติ แล้วควรคิดให้มันแนบเนียนไปกว่านี้ แต่นี่มันเบื้องต้นธรรมดา ท่านพุทธศาสนิกชนคิดได้ก็จะมีความสบายใจขึ้นมาก

อารมณ์ฟุ้ง

ทีนี้อารมณ์ที่จะทรงวิปัสสนาญาณได้จริงๆ อารมณ์ของบรรดาท่านพุทธบริษัทชายหญิงจะต้องมีสมาธิจิตเป็นสำคัญ ต้องระงับอารมณ์ฟุ้งซ่านให้สิ้นไป ไม่ยอมให้อารมณ์ใดๆ เข้ามายุ่งกับร่างกายในเมื่อเราพิจารณาในวิปัสสนาญาณ การระงับอารมณ์ฟุ้งซ่านนั้นองค์สมเด็จพระพิชิตมารบรมศาสดากล่าวว่าต้องใช้อานาปานุสสติกรรมฐานเป็นสำคัญ

เพราะอานาปานุสสติกรรมฐานเป็นกรรมฐานที่ระงับอารมณ์ฟุ้งซ่านของจิต อานาปานุสสติกรรมฐานก็คือกำหนดรู้ลมหายใจเข้าออก เมื่อเวลาที่จิตมันซ่านจริงๆ ก็ไม่ต้องใช้คำภาวนา **ใช้กำหนดลมหายใจเข้าหายใจออกเป็นสำคัญอย่างเดียวเท่านั้น ถ้ามันซ่านจริงถ้าเราภาวนามันจะยิ่งซ่านกันใหญ่**

ทีนี้การกำหนดลมหายใจเข้าออกทำอย่างไร ตั้งใจไว้โดยเฉพาะเวลาหายใจเข้ารู้อยู่ว่าหายใจเข้า หายใจออกรู้อยู่ว่าหายใจออก นี่เบื้องต้น นี่เริ่มฝึกในจุดต้น ถ้ากำหนดรู้โดยเฉพาะให้รู้ลมหายใจเข้าออก หายใจเข้าสั้นหรือยาว หายใจออกสั้นหรือยาว อย่างนี้เป็นต้น อย่างนี้เป็นด้านของมหาสติปัฏฐานสูตร เรียกว่าเป็นพื้นฐานของสุกขวิปัสสโก

ถ้าหากเราต้องการศึกษาเพื่อเตวิชโชคือวิชชาสาม ฉฬภิญโญ อภิญญา ๖ ปฏิสัมภิทัปปัตโต ปฏิสัมภิทาญาณ ก็ต้องกำหนดฐานลมหายใจเข้าออก เวลาหายใจเข้าลมหายใจกระทบจมูก กระทบหน้าอก กระทบศูนย์เหนือสะดือ กระทบหน้าอก กระทบจมูกหรือริมฝีปาก ถ้าคนริมฝีปากเชิดลมจะกระทบริมฝีปาก ริมฝีปากงุ้มจะกระทบจมูก

การเจริญอานาปานุสสติกรรมฐานนี้แยกออกเป็น ๒ ประเภทด้วยกันตามขั้นสุดท้าย ถ้ารักแค่สุกขวิปัสสโกก็ไม่ต้องกำหนดลม ๓ ฐาน ถ้าจะใช้สมาธิให้ได้ถึงวิชชาสาม อภิญญา

๖ ปฏิสัมภิทาญาณ ก็ใช้ ๓ ฐาน ให้เลือกเอาตามอัธยาศัย นี่การกำหนดรู้ลมหายใจเข้าออกมันเป็นของยาก ถ้าเราพูดกันนี่มันไม่ยาก เวลาทำจริงๆ มันยาก

เพราะว่าจิตของเรามันชอบซ่านชอบคิดเป็นปกติ จิตมีสภาพกลับกลอกดิ้นรนตลอดเวลามีความไวมาก การจะบังคับจิตให้อยู่นิ่งๆ เหมือนบังคับลิงไม่ให้มันเคลื่อนไหว มันก็ยากเหมือนกัน แต่ทว่ามันก็ไม่เกินวิสัยที่เราจะทำได้

อย่าถือปริมาณของเวลาเป็นสำคัญ

ในระดับแรกถ้าเราบังเอิญเราไม่เคยปฏิบัติทางด้านจิตกับสมาธิ ท่านให้ใช้เวลาสั้นๆ อย่าใช้เวลายาวเกินไป โดยตั้งใจไว้ว่าในช่วงเวลาเพียงเท่านี้ เราจะไม่ยอมให้อารมณ์จิตคิดเรื่องอื่นอย่างใดอย่างหนึ่งนอกจากที่เรากำหนดไว้ว่ารู้ลมหายใจเข้าออก ถ้าจิตมันไม่ฟุ้งซ่านเพียงใดจะควบคำภาวนาใดๆ ก็ได้ตามอัธยาศัย แล้วให้ทรงอยู่เฉพาะอย่างนั้น เพราะจะกำหนดจิตไว้ว่า ๑๐ ช่วง เฉพาะลมหายใจเข้าออก

หายใจเข้าหายใจออกนับเป็น ๑

หายใจเข้าหายใจออกนับเป็น ๒

หายใจเข้าหายใจออกนับเป็น ๓

เข้าออกอีกหนึ่งคู่นับเป็น ๔

อย่างนี้เป็นต้น แล้วก็ช่วงจังหวะ ๑๐ คู่ของลมหายใจ

เข้าลมหายใจออก เราจะไม่ยอมให้จิตคิดถึงเรื่องอื่นอย่างหนึ่งอย่างใดทั้งหมด นอกจากแต่เพียงว่ารู้ลมหายใจเข้าออก

อย่างนั้นก็ดี หรือว่าเราจะใช้พุทธานุสสติ ธรรมานุสสติ สังฆานุสสติ ควบก็ได้ไม่บังคับ ถ้าจิตไม่ซ่านเกินไป ท่านใช้พุทธานุสสติควบ เวลาหายใจเข้านึกว่า **พุท** เวลาหายใจออกนึกว่า **โธ** อย่างนี้ก็ได้ หรือจะภาวนาว่าอย่างไรก็ได้ นี่สอนเลยอานาปานุสสติ แต่ก็ไม่เป็นไรมันไม่ผิด

ถ้าจิตไม่ซ่านเกินไปก็ใช้ได้ ในชั่วช่วง ๑๐ คู่ของลมหายใจเข้าออก หรือบางทีท่านพุทธบริษัทที่ฝึกใหม่ก็อย่าให้มันมากเกินไป เราอย่าถือปริมาณของเวลาเป็นสำคัญ การเจริญพระกรรมฐานควรจะถือคุณภาพเป็นสำคัญ การใช้ปริมาณของเวลานั่งครึ่งชั่วโมง หนึ่งชั่วโมง ๒ ชั่วโมง ๓ ชั่วโมง **ถ้าหากจิตซ่านล่อกแล่กๆ หาการทรงตัวไม่ได้ มันก็จะมีสภาพไม่ต่างอะไรกับการเอาตะกร้าไปตักน้ำ ตักทั้งวันทั้งคืนไม่มีน้ำติดขึ้นมา อย่างดีที่สุดก็เป็นตะกร้าเปียกๆ เท่านั้น สู้เราเอาจอกเล็กๆ เข้าไปตักจ้วงทีเดียวน้ำติดขึ้นมาหน่อยหนึ่งไม่ได้** ไม่ต้องเสียเวลามาก

ข้อนี้อุปมาฉันใด ท่านนักปฏิบัติพระกรรมฐานหวังเอาความดีกันจริงๆ นี่เราพูดเอาดีกันจริงๆ ตามที่เขาปฏิบัติกันมามันมีผล เขาใช้เวลาน้อยๆ อย่าให้มากนัก แต่ว่าไม่ใช่เกณฑ์ให้น้อยเสมอไป

ลงโทษจิต

คือใช้เวลาช่วงสั้นๆ สัก ๑๐ คู่ของลมหายใจเข้าออก ในช่วง ๑๐ คู่นี้เราจะไม่ยอมให้จิตคิดอย่างอื่นเลย ถ้าเราจะไม่ภาวนาด้วย หรือว่าภาวนาด้วยจิตจะอยู่เฉพาะภาวนาที่เราต้องการ ถ้าบังเอิญในช่วง ๑๐ คู่นี่ในระหว่างที่มันไม่ทันถึง ๑๐ จิตมันแวบไปสู่อารมณ์อื่น พอรู้สึกตัวมาเริ่มต้นใหม่ ทรมานมันเสีย อย่าตามใจมัน อย่างนี้ใน ๑ ถึง ๑๐ ภาวนาไป ก็จับลมหายใจได้ ๑ คู่ จะนับนิ้วมือก็ได้ ให้จิตมันทรงตัว

คือบังคับให้จิตอยู่ที่อารมณ์ใดอารมณ์หนึ่ง เรียกว่าสมาธิ แล้วถ้าบังเอิญนับ ๑ ถึง ๑๐ แล้วมันยังดีอยู่ เราถือว่าเป็นทุนที่เราตั้งใจไว้ จิตยังไม่ซ่านนับต่อไปอีก ๑๐ ตอนนี้ถือว่าเป็นกำไร ถ้านับต่อไปถึง ๑๐ ยังดีอยู่ ก็นับต่อไปอีก ๑๐ การที่จะคิดว่าการนับอยู่นี่จะเป็นสมาธิได้อย่างไร อารมณ์แนบสนิทในสมาธิไม่ต้องรู้อะไร ถ้าคิดอย่างนี้ผิดถนัด

การรู้ลมหายใจเข้าออก รู้อยู่ ๑ ถึง ๑๐ เราคิดว่าเรากำหนดรู้เพียงเท่านี้ ถ้าจิตมันทรงอยู่แบบนี้ เขาเรียกกันว่าสมาธิ เพราะว่าสมาธิแปลว่าความตั้งใจมั่น คือว่าตั้งใจไว้ว่าจะรู้อะไรเราก็รู้อยู่เท่านั้น เราเรียกกันว่าสมาธิ คือเวลาฝึกใหม่ๆ ท่านทั้งหลายอย่าใช้เวลามาก คือว่าเราจะไม่ต้องการไม่บังคับในการใช้เวลามาก

ถ้าจิตยังทรงอารมณ์ดีอยู่ จะทรงอยู่เท่าไรก็ได้ไม่ห้าม ถ้าเห็นว่าอารมณ์จิตซ่านเกินไป ทำอย่างไรมันจึงจะหยุดหรือควรจะปฏิบัติอย่างไร นี่มีความสำคัญมาก ต้องฟังคำแนะนำขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแนะนำถึงการบังคับจิตไม่ให้อารมณ์จิตซ่าน นักปฏิบัติถ้าเขาฉลาดละก็เรื่องสมาธิไม่เป็นของยาก โดยเฉพาะอานาปานุสสตินี่ก็ต้องใช้เวลาพูดหลายคืนหน่อย เพราะว่าเวลาพูดแต่ละคืนมีจำกัด

ทรงอารมณ์ไม่ไหวให้เลิกเสีย

ถ้าทรงอารมณ์จิตได้ไม่ดี ซ่านจริงๆ ก็มีวิธีปฏิบัติอยู่ ๒ อย่าง ถ้าซ่านจริงๆ บังคับไม่ไหวจริงๆ ให้เลิกเสียอย่างหนึ่ง อย่าฝืนทำต่อไปจิตมันจะดิ้นรน ถ้าจิตมันซ่านเราบังคับไม่ได้มันจะกลุ้ม ความกลุ้มเกิดความกระวนกระวายปรากฏ ความทุกข์กายไม่สบายใจปรากฏ ดีไม่ดีถ้าคิดมากไปก็เลยกลายเป็นโรคเส้นประสาท ไอ้ที่ทำกรรมฐานแล้วคลั่งขาดสติสัมปชัญญะเพราะไม่รู้จักการประมาณตัวเป็นสำคัญ

ยังมีวิธีหนึ่งถ้ามันซ่านจริงๆ พระพุทธเจ้าให้เลิกเสีย แล้วมีอีกวิธีหนึ่งพระพุทธเจ้าแนะนำให้ใช้การยืดหยุ่น การยืดหยุ่นเป็นของสำคัญ อันนี้เคยปฏิบัติมาแล้วทั้ง ๒ อย่าง มันมีผลจริงๆ แต่ว่าวิธีที่ ๒ นี้เป็นวิธีที่อาตมาชอบที่สุด แต่ว่าทั้ง ๒ อย่างนี้เป็นวิธีของพระพุทธเจ้าที่จะต้องการอย่างไหนก็ได้

วิธีที่ ๒ พระพุทธเจ้าทรงแนะนำไว้ว่าถ้าบังคับไม่หยุดจริงๆ มันอยากจะคิดอยากจะซ่าน เราอย่าคิดว่าเราจะชนะมันได้ เวลามันซ่านจริงๆ บังคับไม่อยู่แน่ๆ เว้นไว้แต่เพียงว่าถ้าเราเป็นพระอริยแล้วขึ้นไปถึงอรหัตผล หรือว่าเป็นผู้ทรงฌานได้จริงๆ ก็บังคับได้ชั่วระยะเวลา ยามว่างเข้าเวลาปกติก็ดิ้นรนตึงตังๆ ถ้าเป็นพระอริยเจ้าตั้งแต่พระโสดาบันไปมันยังไม่หมดได้ แต่ตั้งอยู่ในอารมณ์ของกุศล อกุศลไม่มี ถ้าถึงพระอรหันต์แล้วสบายมาก วันทั้งวันสบาย น้อมอยู่ในกุศลตลอดเวลา มีแต่ความเยือกเย็นของจิต

ปล่อยไปตามอารมณ์

หวนกลับมาวิธีที่ ๒ ถ้ามันซ่านจริงๆ พระพุทธเจ้าบอกให้ปล่อยให้มันคิดไปส่งเดชเลยเพราะบังคับๆ ไม่อยู่ มันอยากจะคิดอะไรก็เชิญคิดตามอัธยาศัยอย่าขัดคอมัน แต่ตั้งใจไว้ว่ามันเลิกคิดเมื่อไรจะเริ่มต้นกันใหม่ วิธีนี้เป็นวิธีที่มีความสำคัญมาก **เหมือนคนที่บังคับม้าพยศ** ถ้าม้ามันพยศมันยังมีกำลังอยู่ไม่สามารถจะบังคับให้เข้าทางได้ **ท่านบอกให้กอดคอถือแส้เข้าไว้มันจะไปไหนให้มันวิ่ง ปล่อยให้มันวิ่งให้มันหมดฤทธิ์**

ในเมื่อมันหมดฤทธิ์ที่มันจะวิ่งไปได้แล้ว กำลังมันก็น้อยเราจะบังคับให้มันวิ่งไปสบาย ไปขวาไปหน้าไปหลังก็ได้ เพราะหมดแรงพยศ ข้อนี้อุปมาฉันใด จิตของเราก็เหมือนกัน

ถ้ามันจะฟุ้งบังคับไม่อยู่ ก็เชิญมันคิดตามอัธยาศัย ลองดูนะ ลองดูแล้ว ลองดูหลายครั้งเพราะว่าตอนระยะแรกๆ คุมมันไม่อยู่เหมือนกัน ก็เลยปล่อยให้มันคิดไปตามที่ท่านแนะนำ

มันก็ไม่เกิน ๑๕ นาทีถึง ๒๐ นาที มันเลิกคิด ปล่อยไปตามอัธยาศัย จะเข้าบ้านเข้าช่องใครก็ช่างหัวมัน **พอมันเลิกคิดก็กลับมาจับอารมณ์ใหม่ คราวนี้มาจับอารมณ์เพียงวินาทีหรือ ๒ วินาทีอารมณ์มันจะหยุดซ่านทันที** เพราะมันเหนื่อยอารมณ์จะดิ่งเป็นฌานนานแสนนาน บางทีชั่วโมงหรือครึ่งชั่วโมงมันยังไม่ถอน อารมณ์จะเงียบจริงๆ จะทรงเป็นสมาธิจริงๆ

วิธีทั้ง ๒ ประการขอบรรดาพุทธบริษัททั้งหลายชายหญิงและพระภิกษุสามเณร จงพยายามกำหนดเอาชนะจิตด้วยวิธีนี้ คือว่าสู้มันไม่ไหวจริงๆ ปล่อยมันคิด ถ้ามันเลิกคิดแล้วดึงมันกลับเข้ามาสู่ลมหายใจเข้าออก ภาวนาด้วยก็ได้ อันนี้จิตจะแนบสนิทเป็นฌานได้อย่างดีมาก อันนี้คำแนะนำขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องพยายามประพฤติปฏิบัติตลอดเวลา

เพราะเป็นวิธีเดียวกับที่องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าปฏิบัติมาแล้วก็มีผล ตลอดจนท่านอริยชนทั้งหมดคือพระอริยเจ้าที่บรรลุมาแล้วก็ปฏิบัติเช่นเดียวกัน ตามคำแนะนำขององค์สมเด็จพระพิชิตมารก็มีผลเช่นเดียวกัน ไม่ควรจะทอดทิ้งเสีย ควรจะยึดถือเอาไว้ปฏิบัติ เพราะอานาปานุสสติกรรมฐานเป็น

ตัวคุมอารมณ์จิตไม่ให้ฟุ้งซ่าน ตัวนี้เป็นกรรมฐานสำคัญมาก

เราจะเจริญวิชชาสาม อภิญญา ๖ ปฏิสัมภิทาญาณ ทำกสิณ ทำอสุภะ อะไรก็ตามถ้าไม่ยึดอานาปานุสสติกรรมฐาน จิตมันจะไม่ลงเป็นสมาธิ เพราะฉะนั้น อานาปานุสสติกรรมฐาน จึงถือเป็นกรรมฐานใหญ่อย่างยิ่งครอบกรรมฐานทั้งหมด เพราะฉะนั้นในมหาสติปัฏฐานสูตร องค์สมเด็จพระบรมสุคตจึงขึ้นอานาปานุสสติกรรมฐาน พอเริ่มต้นก็สอนอานาปานุสสติกรรมฐานก่อน เป็นการคุมใจไม่ให้ฟุ้งซ่าน

เอาล่ะบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย เวลากาลที่เราจะพูดกันก็หมดลงแล้ว ก็ขอยุติไว้แต่เพียงเท่านี้ ต่อไปนี้ขอบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายพยายามตั้งกายให้ตรง ดำรงจิตให้มั่นกำหนดรู้ลมหายใจเข้าออก ภาวนาและพิจารณาตามอัธยาศัยจนกว่าจะได้ยินสัญญาณบอกหมดเวลา.

หลวงพ่อพระราชพรหมยาน

(พระมหาวีระ ถาวโร) ป.ธ.๔

วัดจันทาราม(ท่าซุง)

อ.เมือง จ.อุทัยธานี

คนที่ตายด้วยกำลังของฌาน

วันนี้เปิดเทปหลวงพ่อตื้อฟัง มีคนเขาเอามาให้ ท่านบอกว่าให้ **พุทโธ** แต่พุทโธก็อย่าให้ถึง **ธัมโม** นะ อันนี้ของท่านถูก เพราะถ้าจิตใจเราภาวนาว่าพุทโธแล้วไปนึกเอาธัมโมเข้าก็แสดงว่าจิตเคลื่อนจากสมาธิ เมื่อพุทโธก็ต้องพุทโธอยู่ตลอดเวลา ขณะใดที่ยังพุทโธอยู่ขณะนั้นคือจิตเป็นฌาน

คำว่า **ฌาน** ภาษาบาลีว่าฌานัง แปลว่า **เพ่ง**

เพ่งนี่ไม่ใช่เอาตาไปจ้อง แต่ให้เอาใจไปจ้อง คือใจนึกอยู่เสมอ นี่แหละตัวฌาน คือใจนึกอยู่ว่าเราภาวนายังไง ถ้าเรานึกถึงพระพุทธเจ้า เราก็นึกว่าพุทโธ นึกถึงพระธรรมเราก็นึกว่าธัมโม นึกถึงพระสงฆ์ เราก็นึกว่าสังโฆ

ทีนี้ถ้าเรากำลังนึกว่าพุทโธ ก็อย่าให้กลายเป็นธัมโม สังโฆออกมาด้วย ถ้ามันส่ายในอารมณ์แบบนี้ ก็ชื่อว่าจิตไม่ทรงสมาธิ เว้นไว้แต่ว่าเราจะตั้งใจนึกถึงพระรัตนตรัยทั้ง ๓ ประการ คือทั้ง พุทโธ ธัมโม และสังโฆ ถ้าตั้งใจแบบนี้ เราก็ย่ำเท้า ๓ จุดเลย ไม่ให้พลาด นี่ก็เป็นสมาธิเหมือนกันใช้ได้ ถ้ามันพลาดจากเจตนาเดิม เราถือว่าคลาดจากสมาธิ

อารมณ์ฌานนี่ก็ไม่มีอะไร ความจริงมันของง่ายๆ พูดให้มันยาก การตั้งใจไว้โดยเฉพาะนั่นคือฌาน ฌานคือการทรงอารมณ์อยู่ การทรงอารมณ์อยู่เรียกว่าการเพ่ง คือการตั้งใจไว้นี่มันเป็นฌานเล็ก คือปฐมฌาน

ถ้าถึงทุติยฌานแล้วจะตั้งใจว่า พุทโธ ธัมโม สังโฆ อะไรก็ตาม มันหยุดภาวนา คือภาวนาไปๆ มันหายไปเองเฉยๆ อีตัวหายไปเฉยๆ นี่เขาเรียกว่าตัดวิตกวิจาร

ปฐมฌาน มีวิตกวิจาร **วิตก** คือ **ตัวนึก** **วิจาร** ว่า **ใคร่ครวญ** เรานึกว่าจะภาวนาพุทโธ และขณะภาวนาก็ใคร่ครวญว่า เอ๊ะ...นี่เราว่าครบไหม เราว่าพุทโธนี่เราว่าอยู่หรือเปล่า แล้วว่าครบไหม ไอ้นี่เป็นวิจาร

พอถึง **ทุติยฌาน** วิตกหรือวิจารหยุดไป ไม่ใช่เราเลิกต้องให้เลิกเอง เมื่อวิตกวิจารเราเลิกคำภาวนาก็หายไป เพราะว่าคำภาวนามันเป็นวิตกวิจาร วิตกวิจารหายไป แต่จิตมันเป็น

สมาธิดีขึ้น มีความชุ่มชื่น ทรงตัวดีกว่า แต่ว่าถึงฌาน ๒ ใหม่ๆ นี่น่ะ พอจิตมันตกกลับไปถึงปฐมฌาน มีอารมณ์นึกขึ้นมา อ้าว...ตายจริง นี่ลืมภาวนาเสียแล้ว จับต้นชนปลายไม่ถูก เอ๊ะ...นี่เราไม่ได้ภาวนาเสียแล้วนี่ เสร็จ ! ไปเจอะเอาเพชรเข้า นึกว่าราคาถูกกว่าขี้เสียแล้ว

ทีนี้พอถึง **ฌานที่ ๓** ความชุ่มชื่นหายไป มีอาการคล้ายๆ กับตัวตึงเป๋ง ความจริงตัวมันปกติ แต่จิตมันตั้งมั่นมาก มีอาการทรงตัวเป๋ง หูได้ยินเสียงภายนอกน้อย ลมหายใจเบา อารมณ์มันทรง สบาย ใครจะกระโดดโลดเต้นไงก็ตาม ไอ้ตัวนี้ไม่รำคาญ เรานอนอยู่ เขากระโดดตึงๆ ไอ้ตัวนี้เฉย มันรู้ว่าเขาโดด แต่ได้ยินเสียงไม่ชัด

ทีนี้พอถึง **ฌานที่ ๔** กายกับใจมันแยกเด็ดขาด ความจริงกายกับใจมันเริ่มแยกกันตั้งแต่ฌานที่ ๑ แล้ว คือตามปกติเราได้ยินเสียงรบกวนนี่เรารำคาญ ทีนี้ในฌานที่ ๑ ได้ยินเสียงไม่รำคาญ แสดงว่าจิตมันเริ่มแยกจากกายนิดหน่อย

พอฌานที่ ๒ ตัดวิตกวิจาร มีความชุ่มชื่น มีการทรงตัวมากขึ้นก็แยกกันไกลออกไปอีกนิดหนึ่ง แต่ก็ยังอยู่ในตัว ยังรับรู้เรื่องของประสาททั้งหมด ยุงกินริ้นกัดไม่รู้หรอก เสียงดังโครมครามแม้แต่เสียงปืนใหญ่ เสียงระเบิดลงใกล้ๆ มันก็ไม่ได้ยิน

ถ้าหากเป็นฌาน ๔ ละเอียดนะ เมื่อจิตมันแยกกับกายเด็ดขาด ท่านจึงถือว่าฌาน ๔ เป็นฌานสำคัญ เวลาที่เราจะถอดตัวข้างในออกไปเที่ยวข้างนอก ก็ต้องเข้าถึงฌาน ๔ เวลาพระพุทธเจ้านิพพานก็ฌาน ๔ พระอรหันต์ถ้าท่านทรงตั้งแต่ฌาน ๔ ขึ้นไป ท่านก็ต้องถอยกลับมาออกตรงฌาน ๔ นี่แหละ ออกตรงอื่นไม่ได้ เว้นแต่ท่านที่ได้ไม่ถึงฌาน ๔ ก็ไปตามกำลังของฌาน

คนที่ตายด้วยกำลังของฌาน เขาไม่ได้ตายอย่างชาวบ้านธรรมดาๆ เพียงแต่ตั้งท่าไปเฉยๆ เท่านั้น คือครั้งแรกเขาใคร่ครวญดูก่อนว่าจะไปที่ไหน เมื่อเห็นจุดที่จะไปแล้ว ก็ดูว่าจะไปหรือยัง ควรไปหรือไม่ควรไป จะไปหรือจะอยู่ เขาว่ากันว่ายังงี้นะ บอกว่าไม่ได้ตายส่งเดชอย่างชาวบ้านนี่ เขาไม่ได้มีอารมณ์เศร้า เขาเห็นจุดที่จะไป แหม...สวยสดงดงาม

ถ้าเรามองดูบ้านที่เราอยู่ ไม่ต้องบ้านหรอก เอาพระราชฐานก็ได้ ดูพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ที่เราว่าสง่าที่สุดในเมืองไทย นึกให้ข้างในประดับด้วยทองคำ แม้เพชรนิลจินดาก็มีเยอะแยะ แต่ว่าบ้านเทวดาบ้านเล็กๆ ที่นับว่าเป็นกระต๊อบที่สุดน่ะ มันสวยกว่านั้นเยอะ

กระต๊อบที่มีค่าต่ำที่สุดของเทวดา ก็คือของภุมเทวดาหรือจาตุมหาราช นี่อย่างเลวที่สุดนะ เป็นกระต๊อบเงินล้วนๆ

วิมานเงินนี่เขาถือว่าเป็นกระต๊อบเล็กที่สุด ถ้าว่ากันตั้งแต่ดาวดึงส์ขึ้นไป ถือว่าทองคำล้วนเป็นกระต๊อบเล็กที่สุด นี่แหม ถ้าเราไปขโมยกระไดจากวิมานใครมาได้สักคนละก็ เห็นจะรวยสะบัด

ต่อจากนั้นขยับขึ้นไปเป็นวิมานแก้ว ก็ดูกันตรงที่ว่าวิมานเป็นแก้วชนิดอะไรกัน ไม่ได้ดูว่าเป็นทองคำหรือเปล่าเสียแล้ว เพราะวิมานทองคำนี่แย่เต็มที เป็นเทวดาที่จนที่สุด เขาดูกันว่าเป็นแก้ว ๓ ประการ แก้ว ๕ ประการ หรือแก้ว ๗ ประการ ถ้าเป็นแก้ว ๗ ประการก็ถือว่าเป็นเทวดาชั้นโลกีย์อันดับสูงสุด

พระเจ้าพิมพิสาร

ทีนี้ก็มีเทวดาที่เป็นพระอริยเจ้าอีก เทวดาชั้นพระอริยเจ้านี่ก็มีได้ตั้งแต่ภุมเทวดาขึ้นไปนะ อย่าไปนึกว่าภุมเทวดาท่านต่ำนะ บางองค์เป็นพระอนาคามีก็มี ต้องระวังให้ดี **พวกที่บอกว่าไหว้พระภูมิไม่เป็นเรื่องน่ะดีไม่ดีไปไหว้เอาพรหมที่ไม่เป็นเรื่องเข้า เพราะเป็นพรหมที่ได้ฌานโลกีย์มีค่าเท่าพระอริยะเมื่อไหร่ อยู่ชั้นสูงก็จริง แต่คุณสมบัติไม่เท่ากัน**

ทำไมพระอริยะองค์นี้ถึงไปแค่ภุมเทวดา เขาบอกว่าเวลาออกไปจากกายแกคลานเตาะแตะไปน่ะ แกเลยไปสร้างบ้านอยู่ใกล้ๆ ไปไกลกับเขาไม่ได้ ตอนที่สร้างบ้านเสร็จ ถึงแม้จะ

เป็นกระต๊อบ แต่พ่อดันเก็บเงินมาก เป็นมหาเศรษฐีแบบผ้าขี้ริ้วห่อทอง ใช่ไหม ไปสร้างบารมีใหม่ นี่เขาทำได้นี่

แต่ก็ไม่แน่นัก บางทีพระอริยเจ้าบางองค์ ตัวอย่างเช่น พระเจ้าพิมพิสารที่เป็นพระโสดาบัน เวลาตายก็ทรงอยู่ในฌาน ๔ ที่ถูกจะต้องเป็นพรหมชั้นที่ ๑๑ ถูกไหม เป็นพรหมแบบพระอริยเจ้าด้วย แต่ว่าขณะที่ทรงฌาน ๔ อยู่ เขารู้มานานแล้วว่าเขาจะไปไหน รู้มานานก่อนตาย

แต่ท่านก็เกิดรู้ขึ้นตอนที่จะออกจากร่างว่า ก่อนที่ท่านจะมาเกิดเป็นคนนี่ ท่านมาจากจาตุมหาราชในเขตของท้าวเวสสุวัณองค์เดิม ท้าวเวสสุวัณองค์เดิมก็คือท้าวมหาชมภู ตอนนั้นท่านเป็นอินทกะอยู่ แล้วท่านลงมาเกิดเป็นคน ทีนี้ท่านก็เลยนึกว่าไอ้บ้านพรหมนั่นก็ช่างเถอะ ไม่ไปละ อยู่บ้านเก่าดีกว่า ก็เลยไม่ไปพรหม พ่อแวะเสียที่จาตุมหาราชนี่ เวลานี้ก็เลยเป็น **ท้าวเวสสุวัณ**

เพื่อนเก่า

เมื่อ ๒ - ๓ ปี เอ๊ะ...เดี๋ยวก่อน ปี ๐๙ ปีนั้นนึกฟิตขึ้นมายังไงไม่รู้ ไปไหนๆ ไปได้ แต่จาตุมหาราชไม่ได้ไปสักที จะไปกลางคืนก็ไปไม่ได้ เพราะฝึกกรรมฐาน แบบนี้มันใช้เวลาน้อยเมื่อไหร่ เลยไปมันกลางวัน วันนั้นสั่งเณรใส่กุญแจกุฏิด้านนอก ตัวเองนอนอยู่ข้างใน ใครมาจะได้นึกว่าไม่อยู่ โกหก

ชาวบ้านเขา ย่องไปดูสักทีว่าไอ้จาตุมหาราชน่ะมันมีอะไรกันแน่

ออกปั๊บไปทางตะวันออก เห็น **ท้าวธตรฐ** เอ๊ะ...นุ่งกางเกงตัวเดียวไม่ใส่เสื้อ แล้วกัน ไม่ใช่ผ้าเตี่ยวนะ เป็นกางเกงขายาว ทักว่า เอ๊ะ ! เทวดานี่ทำไมไม่ใส่ชฎาไม่ใส่เสื้อเล่า ท่านก็ตอบว่า แล้วกัน นั่งใส่ชฎากันอยู่เรื่อยยังไงกัน เทวดาก็เหมือนคนน่ะแหละ ถึงเวลาก็ใส่ ไม่ถึงเวลาก็ไม่ใส่ เราก็นึกในใจว่า อือ...เห็นเทวดาตามข้างในโบสถ์เขาใส่ชฎาเรื่อยนี่

ถามท่านว่าลูกน้องไปไหนหมด ท่านบอกว่าอยู่ตามเขตแล้วย้อนถามว่า มาไงล่ะ ตอบท่านว่าไม่รู้ซี เคยแต่เลยไปทุกทีไม่เคยแวะเลย วันนี้ลองแวะดูที อีแถวนี้รู้สึกว่าพวกเก่าเยอะคุยกันประเดี๋ยวท่านก็บอกให้ไป คุยนานไม่ได้

ไปหา **ท้าววิรูปักข์** อยากจะดู **นาค** พวกนั้นสักหน่อยว่าที่เรียกว่านาคๆ น่ะ นาคแบบไหน ก็ไม่เห็นมีนาคสักตัวเดียวมีแต่เทวดา ถามท่านว่าทำไมเรียกนาคล่ะ ท่านตอบว่า **นาคะ** แปลว่า **ประเสริฐ** หมายถึงเทวดา พวกกุมภัณฑ์ คนธรรพ์ยักษ์อะไรนี่ก็เทวดา ยักษ์เขาแปลว่าบุคคลผู้ควรบูชา ไม่เห็นมีเขี้ยวนี่ สวยจะตายไป

เสร็จแล้วไปโน่น **ท้าวเวสสุวัณ** พอเข้าเขตพรรคพวกก็ไชโยเลย เพื่อนเก่ามาแล้ว เราเคยอยู่ที่นั่นมานี่ ยี่ห้อเก่าเจี๊ยวกันใหญ่เลย ไปคุยอยู่พักหนึ่งเราเป็นประธาน เพราะอะไร

รู้ไหม เราไม่เหมือนเขานี่ก็นั่งอยู่ที่คนเดียวน่ะซี นอกนั้นเขาพวกเดียวกันเขาก็นั่งรวมกลุ่มกัน เราเป็นประธานไม่ต้องให้ใครตั้ง ตั้งมันเสียเอง คุยกันไปคุยกันมาถามท่านว่า ท้าวเวสสุวัณนี่พระเจ้าพิมพิสารใช่ไหม

ท่านถามว่า ทวนทำไม แน่ะดุเสียด้วย ตอบว่าไม่ใช่ทวนพึ่งจะถามนี่แหละ ท่านก็ว่ารู้แล้วถามทำไมล่ะ แล้วกัน ก็ถามให้รับน่ะซี แล้วถามต่อไปว่าเวลานี้ยังเป็นพระโสดาบันอยู่รึ ท่านหัวเราะชอบใจกันทั้ง ๔ องค์ แล้วก็ตอบว่าใครเขาจะคลานขื้อยู่ล่ะ แล้วกัน หาว่าพระโสดาบันคลานขี้เสียได้

ถามท่านว่าทำไมล่ะ ตอบมาว่า ผมไม่ได้ปรารถนาพุทธภูมินี่ ถ้าปรารถนาพุทธภูมิก็ต่อบารมีให้สูงขึ้นไม่ได้ จะทรงบารมีหรือขัดบารมีให้เป็นเทวดานั้นทำได้ แต่ต่อบารมีให้สูงขึ้นไม่ได้ ท่านว่าผมเป็นสาวกภูมิธุระอะไรจะไปนั่งงอก่ออยู่แค่พระโสดาบัน ถามท่านว่าถ้างั้นเวลานี้เป็นอะไร ท่านบอกว่าเป็นอนาคามี เสร็จ ! นี่เวลาเราเทศน์ เราก็เลยเทศน์โกหกชาวบ้านว่าท้าวมหาราชทั้ง ๔ เป็นพระโสดาบัน เป็นไง โกหกเขาเพลินไปเลย

เทวดา ๔ เหล่า หรือ ๔ ภาคนี้เป็นทหาร เขาเรียกว่าทหารรักษาดาวดึงส์ รักษาเวชยันตวิมาน รูปร่างแกแบ่งเป็น ๒ ภาค เวลาแกทำหน้าที่รักษาเขต ท่าทางก็ไม่เป็นเรื่องหรอก

จะเห็นสะโอดสะองหน่อยก็พวกตะวันออกพวกคนธรรพ์ ถ้าเป็นพวกท้าววิรุฬหกจะอ้วนม่อต้อ **กุมภ** นี่เขาแปลว่า **หม้อ** ไอ้ใครไม่รู้ดันไปแปลว่าลูกอัณฑะเท่าหม้อ กุมภนี่รูปร่างอ้วนเตี้ยเหมือนหม้อ หมอคนแปลดีนั่นเลยซวยไป เทวดาตั้งนามสกุลให้ใหม่ว่าจงบัลลัย

เวลาที่เขารักษาเขต เขาแสดงตัวใหญ่พุงใหญ่ แต่เวลาไปไหว้พระที่จุฬามณี โอ๊ะ...แต่งตัวก็พรหมเราดีๆ นี่เอง ไอ้พุงปลิ้นๆ หายไปหมด ลุงพุฒิ *(พระยายมราช)* นี่ก็เถอะ เวลานั่งปกติละพุงเขียวทีเดียว ชอบนุ่งผ้าพื้นผืนหนึ่ง ผ้าขาวม้าพาดบ่า ปล่อยพุง

วันหนึ่งย่องๆ ไปคุยกับเขา แวะประเดี๋ยวหนึ่งก็ลากลับ บอกว่าจะไปไหว้พระ แกบอกว่าไปด้วยซี ถามแกว่าไหว้เป็นเหมือนกันรึ แกว่าเป็นซี ความจริงเขาเป็นอนาคามีและเป็นพรหมด้วย พอแต่งตัวเข้าไอ้พุงปลิ้นหายไปหมดแฮะ ไม่ปลิ้นเลย กลับสะโอดสะอง สวย ถามแกว่า เอ๊ะ...พุงหายไปไหน แกบอกว่า ฮึ ! เก็บได้ แกมีอะไรขำๆ ดี

วันไหนว่างงานถ้าไปหาแกๆ มันจะชี้หน้าเอา เจ็บใจตอนที่แกรักษาเวฬุวันน่ะ พวกเราเป็นนักรบนี่ ไปไหนก็ถืออาวุธไปด้วย พอลงไปก็เอาใบหอกตีพุงแก แกเจ็บใจ บอกว่าถ้าพลาดเมื่อไหร่จะจับยัดลงนรกไม่ให้เหลือเลย.

หลวงพ่อพระราชพรหมยาน

(พระมหาวีระ ถาวโร) ป.ธ.๔

วัดจันทาราม(ท่าซุง)

อ.เมือง จ.อุทัยธานี

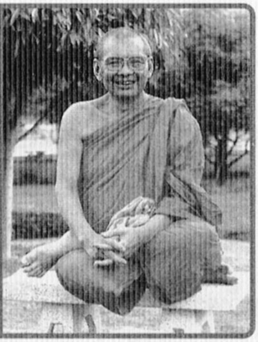

ชฎิลทั้ง ๓

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (๓ จบ)

สัพพะปาปัสสะ อะกะระณัง กุสะลัสสูปะสัมปะทา สะจิตตะปะริโยทะปะนัง เอตัง พุทธานะสาสะนันติ

ณ โอกาสบัดนี้ อาตมภาพจะแสดงพระสัทธรรมเทศนาในความเป็นมาของชฎิลทั้ง ๓ เพื่อเป็นเครื่องโสรจสรงองคศรัทธาบารมี ที่บรรดานริศราทานบดีทั้งหลายได้พร้อมใจกันมาบำเพ็ญกุศลประจำปักษ์ คือวันพระแรม ๘ ค่ำ เดือน ๘ หลัง (๔ ส.ค. ๒๕๒๓) จัดว่าเป็นวันเข้าพรรษาได้วันพระที่สอง ทั้งนี้เพราะว่าบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายมีความเลื่อมใสในองค์

สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเหตุ จึงได้พากันมาบำเพ็ญกุศลตามคำแนะนำขององค์สมเด็จพระบรมโลกเชษฐ์บรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า

ฉะนั้น ในวันนี้อาตมภาพจะนำเอาจริยาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในตอนที่บรรลุอภิเษกสัมมาสัมโพธิญาณใหม่ๆ แล้วองค์สมเด็จพระจอมไตรทรงแสดงพระธรรมเทศนาโปรดพุทธบริษัท

ในตอนต้นนั้น

องค์สมเด็จพระภควันต์ได้ทรงแสดงพระธรรมเทศนาโปรด **"ปัญจวัคคีย์ฤๅษีทั้ง ๕"**

ด้วย **"ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร"**

สำหรับในขั้นที่สองรองลงมานั้น

องค์สมเด็จพระบรมศาสดาสำแดงพระธรรมเทศนาโปรดแก่ **"พระยสกับบริวารและพวก ๕๔ คน"**

ด้วย **"อนุปุพพิกถา"**

ต่อมาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงแสดงพระธรรมเทศนากับ **"ภัททวัคคีย์ ๓๐ คน"**

ด้วย **"การให้รู้จักมองเห็นตนเป็นสำคัญ"**

ต่อมาในขั้นที่ ๔ องค์สมเด็จพระภควันต์บรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าเดินย้อนถอยหลังจากป่าอิสิปตนมฤคทายวัน

หวังจะเข้ากรุงราชคฤห์มหานคร แต่ว่าใกล้เมืองกรุงราชคฤห์มหานคร ที่จอมบพิตรอดิศรพระเจ้าพิมพิสารทรงปกครองอยู่นั้น เป็นอันว่ามีสำนักสำคัญอยู่ ๓ สำนัก นั่นก็คือสำนักชฎิลใหญ่

อุรุเวลกัสสป

ชฎิลผู้เป็นพี่มีนามว่าอุรุเวลกัสสป คนน้องมีนามว่า **นทีกัสสป** คนน้องสุดท้องมีนามว่า **คยากัสสป**

ท่านอุรุเวลกัสสปมีบริวาร ๕๐๐ คน

ท่านนทีกัสสปมีบริวาร ๓๐๐ คน

และท่านคยากัสสปมีบริวาร ๒๐๐ คน

ตั้งสำนักอยู่ที่ริมแม่น้ำคยา จัดว่าเป็นแดนใกล้มหาโพธิ์ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงบรรลุอภิเษกสัมมาสัมโพธิญาณ ฉะนั้นถ้าใครไปประเทศอินเดีย ก็จะทราบว่าดินแดนแห่งชฎิลทั้งสามตั้งอยู่นั้นอยู่เหนือด้านเหนือของมหาโพธิ์ขึ้นไปไม่ไกลนัก

ในตอนนั้นองค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงเห็นวิสัยของชฎิลสามพี่น้อง พร้อมไปทั้งบริวารทั้งหมดตั้งใจบำเพ็ญพรตเพื่อสำเร็จอรหัตผล แต่ทว่าชฎิลทั้งสามคนเป็นคนมีฤทธิ์เพราะได้บูชาเพลิง คือรวมความแล้วว่าได้ **กสิณ ๑๐** ประการ มีฤทธิ์มีอำนาจมาก แต่ว่าสมเด็จพระผู้มีพระภาคก็ไม่ย่อท้อ

พระองค์จึงได้เสด็จไปสู่สำนักของอุรุเวลกัสสป เป็นต้น

ในตอนนั้นองค์สมเด็จพระทศพลไม่ได้นำบริวารไป เพราะยังไม่มีบริวาร คือว่าบริวารทั้งหลายที่เป็นพระอรหันต์เมื่อจบแล้ว เทศน์จบจนบรรลุแล้ว องค์สมเด็จพระประทีปแก้วให้บวช ก็ส่งไปประกาศพระศาสนาทันที ดังนั้นการเดินทางขององค์สมเด็จพระมหามุนีจึงเดินทางแต่พระองค์เดียว

พระพุทธเจ้าขออาศัยเข้าพัก

ครั้นเข้าไปถึงสำนักของอุรุเวลกัสสป แล้วองค์สมเด็จพระประทีปแก้วจึงเข้าไปตรัสขออาศัยสำนักเป็นที่เจริญสมณธรรม คือรวมความว่าอาศัยสำนักนอนชั่วคราว สำหรับชฎิลผู้เป็นพี่ใหญ่ท่านอุรุเวลกัสสป เห็นว่าผู้นี้เป็นสมณะ แต่ว่าเป็นสมณะนอกนิกาย เห็นว่าเป็นการไม่สมควรจะรับ จึงได้บอกเบี่ยงบ่ายว่า สำนักนี้คนแน่นเพราะว่ามีบริวารตั้ง ๕๐๐ มีลูกศิษย์มากที่เป็นฆราวาส สำนักที่จะพักไม่มี

สมเด็จพระชินศรีจึงได้มีพระพุทธฎีกาตรัสว่า ที่ไหนก็ได้ เรานอนได้ทุกอย่าง พักได้ ในที่สุดชฎิลจนใจ ถ้าจะเทศน์มากไปมันก็เวลาไม่พอเรื่องของการพูดกัน ชฎิลจนใจขึ้นมาจริงๆ จึงได้บอกว่า ที่พักมีอยู่แห่งเดียวแต่มันร้ายกาจ มีนาคร้ายอาศัยอยู่ ถ้าหากว่าท่านมีความประสงค์จะพักก็พักได้ ถ้าไม่เกรงอันตราย นั่นคือโรงบูชาไฟ

เพราะชฎิลเขาบูชาไฟ จุดเพลิงขึ้นมา หรือบูชานั่งเพ่งไฟ ถ้าสมัยต่อมาเราเรียกกันว่าเตโชกสิณ องค์สมเด็จพระมหามุนีก็ไม่ย่อท้อ บอกว่าที่ไหนก็ได้ ที่นั่นก็ได้ นาคใหญ่นาคเล็ก นาคร้าย นาคไม่ร้าย ตถาคตไม่กลัว เขาก็เลยให้พัก

คิดทำร้ายพระพุทธเจ้า

เมื่อพักในตอนนั้นปรากฏว่า นาคที่มีอยู่จริงๆ เป็นนาคบันดาล ไม่ใช่นาคแท้ เมื่อสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าเข้าไปพักเวลาหัวค่ำ คือเริ่มค่ำใหม่ๆ นาคร้ายที่บันดาลสำเร็จรูปไปด้วยฤทธิ์ของบรรดาชฎิลทั้งหลาย ก็มาแผ่พังพานและก็พ่นเปลวไฟเพื่อให้องค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาหนีหรือว่ามีอันตราย

แต่ว่าเรื่องฤทธิ์บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย บุคคลใดจะยิ่งใหญ่ไปกว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มี ฉะนั้น องค์สมเด็จพระชินศรีจึงใช้กำลังจิตบันดาลนาคที่สำเร็จไปด้วยจิตให้เป็นนาคตัวเล็ก แต่ความจริงเขาทำมาเป็นนาคตัวใหญ่ ให้เป็นนาคตัวเล็กแล้วก็จับนาคตัวนั้นขดเข้าไว้ในบาตร แสดงว่าตัวมันเล็กเหลือตัวเท่างูเขียว

ต่อมาในเวลากลางคืน ตอนดึกเข้าไปอีกหน่อยหนึ่ง ปรากฏว่าโรงไฟล้อมรอบไปด้วยน้ำ เป็นกระแสน้ำไหลมาทุกทิศทุกทาง มองแล้วเหนือพระเศียรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไหลใกล้จะเข้ามาในโรงไฟ นี่เป็นน้ำฤทธิ์อีกเหมือน

กัน องค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาจงกรมตลอดคืนยันรุ่ง ก็เดินไปเดินมา เดินมาเดินไปด้วยความสบายของพระองค์

ในตอนเช้าบรรดาชฎิลทั้งหลายคิดว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตายแล้ว จึงมาดูองค์สมเด็จพระประทีปแก้ว แทนที่จะเห็นศพกลับเห็นองค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จจงกรมด้วยหน้าตาผ่องใส ก็มีความแปลกใจ

ตอนนี้เองบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย พระพุทธเจ้ากับหัวหน้าชฎิลและรองหัวหน้าก็คุยกัน ถือว่าคุยกันไปคุยกันมา สมเด็จพระบรมศาสดาตรัสว่า

"ฤทธิ์ของเธอนี่เก่งมาก แต่ว่ามันยังเป็นฤทธิ์เด็กๆ เหลือเกินอย่างนี้ ตถาคตยังไม่ทันออกกำลังก็หมดฤทธิ์เสียแล้ว"

บรรดาชฎิลทั้งหลายเหล่านั้นก็แปลกใจในองค์สมเด็จพระประทีปแก้ว แล้วพระพุทธเจ้าก็ตรัสอีกมากถึงเรื่องของการแผลงฤทธิ์ การแสดงฤทธิ์ เป็นอันว่าชฎิลยอมจำนน

แต่ว่าองค์สมเด็จพระทศพลก็ทรงชมเชยว่า พวกท่านนี่ดีจริงๆ เก่งจริงๆ การสำเร็จประโยชน์ไปด้วยฤทธิ์ประเภทนี้เป็นของดีมาก แต่ว่าการบูชาสำเร็จด้วยฤทธิ์อย่างนี้ เธอได้มาจากการบูชาไฟ คือ **เพ่งไฟ** เป็นกสิณเรียกว่า **เตโชกสิณ** สำหรับกสิณนี่ ถ้าได้กองใดกองหนึ่งแล้วมันก็ได้หมดอีก ๙ กอง รวมเป็น ๑๐ กองด้วยกัน สามารถจะแสดงฤทธิ์ต่างๆ ได้

แต่องค์สมเด็จพระจอมไตรบอกว่า การที่พวกเธอบูชาไฟนี้เป็นของประเสริฐ เป็นของเลิศมาก เป็นของดียากที่บุคคลอื่นจะพึงทำได้ แต่ว่าไฟที่เธอบูชานี้ดีอยู่จริงแหล่ แต่ทว่ามันยังเป็นไฟภายนอก สำหรับตถาคตก็มีไฟบูชาเหมือนกัน แต่ทว่าเป็นไฟภายใน ตถาคตนี่มีทั้งไฟภายนอกด้วย และก็มีทั้งไฟภายในด้วย พวกเธอเก่งแต่แค่ข้างนอก ตถาคตเก่งทั้งข้างนอกเก่งทั้งข้างใน

ขอศึกษา

ถ้าหากว่าพวกเธอทั้งหลายอาศัยไฟในอีกกองเดียวเท่านั้น อย่างเดียวเท่านั้น พวกเธอทั้งหลายจะเก่งยิ่งกว่านี้มาก การที่ตถาคตสามารถชนะฤทธิ์เพลิงของเธอได้ เพราะว่าบรรดาพวกเธอทั้งหลายเก่งแต่เพียงฤทธิ์ข้างนอก ฤทธิ์ข้างในยังไม่พอ หากว่าเธอต้องการฤทธิ์ภายใน ตถาคตจะสอนให้

ในเมื่อคนทั้งหลายเขามีความเก่งอยู่แล้ว แล้วก็มีคนชมว่าเก่ง แต่ยังมีคนอวดอีกว่าถ้าจะให้เก่งยิ่งไปกว่านี้ ต้องทำอย่างนี้ มันจะเก่งมากขึ้นไป ก็เป็นที่ถูกใจของบุคคลผู้นั้น บรรดาชฎิลทั้งหลายมีท่านอุรุเวลกัสสป เป็นต้น ก็กราบทูลองค์สมเด็จพระทศพลว่าอยากจะศึกษาไฟภายใน

องค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาจึงได้มีพระพุทธฎีกาตรัสว่า

"ชฎิล ดูก่อน ชฎิลทั้งหลาย ถ้าเธอต้องการบูชาไฟภายในเธอต้องทำอย่างนี้

อันดับแรก ต้องรู้จักไฟภายในเสียก่อน ไฟภายในจริงๆ นั้นมันมีอยู่ ๓ กอง

กองที่ ๑ เรียกว่าราคัคคิ

กองที่ ๒ เรียกว่าโทสัคคิ

กองที่ ๓ ชื่อว่าโมหัคคิ

สำหรับไฟภายในกับไฟภายนอกนี่มันมีอานุภาพไม่เหมือนกัน **ไฟภายนอกถ้าเราจุดกองไฟอยู่ที่นี่ เรานั่งอยู่นี่ หรือยืนอยู่ใกล้กองไฟ แต่ว่าถ้าเราเดินไปไกลแล้วกองไฟนี้มันไม่ตาม สำหรับไฟภายในนี่เราจะอยู่ตรงนี้ หรืออยู่ที่ไหนก็ตามมันติดตามเราไปตลอดเวลา"**

แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงกล่าวว่า ไฟภายใน ๓ กอง

"กองแรก **ราคัคคิ** ได้แก่หนึ่ง **ราคะ**

ได้แก่อารมณ์ความกำหนัดยินดี อยากได้ของสวยสดงดงาม ถึงชอบรูปสวย เสียงเพราะ กลิ่นหอม รสอร่อย สัมผัสระหว่างเพศ เป็นต้น อย่างนี้เรียกว่าราคัคคิ คือไฟจากราคะ

เมื่อราคะเกิดขึ้นกับจิตของบุคคลผู้ใดทำจิตใจของบุคคลทั้งหลายเหล่านั้นให้มีแต่ความเร่าร้อน ทนอยู่ไม่ได้ จะ

ต้องไปหาสิ่งที่ตนรัก หรือไปหาคนที่ตนรัก ไปหาวัตถุที่ตนรักอย่างนี้เป็นต้น ถ้าขืนทนอยู่มันก็ไม่สบายใจ พอไม่สบายกายไม่สบายใจ ชื่อว่าไฟมีความเร่าร้อนในจิต นี่มันร้อนใจ

สำหรับ **โทสัคคิ**

เป็นไฟเผาผลาญมีความร้อนทุรนทุราย ซึ่งงุ่นง่านยิ่งกว่าราคัคคิมาก เพราะเกิดขึ้นมาเมื่อไรแล้วใจไม่สบาย ทั้งกายทั้งใจกินไม่ได้นอนไม่หลับ อยากจะประหัตประหารคนอื่น

สำหรับ **โมหัคคิ**

ไฟกองที่สามนี้ ชื่อว่าเป็นไฟที่กำลังคุมกำลังพลใหญ่หรือคุมราคัคคิด้วย คุมโทสัคคิด้วย ได้แก่โมหัคคิ ไฟคือความหลง คือหลงในสภาพแห่งความไม่รู้จริง”

ดับไฟในจิต

แล้วพระองค์ก็ตรัสไว้ว่า

“ดูก่อนเธอทั้งหลาย ถ้าเธอปรารถนาจะบูชาไฟ ๓ กองนี้เพื่อผลแห่งความสุข เพราะการที่เธอปฏิบัติทั้งหมดนี่ทุกคนต่างคนต่างมีความรู้สึกตนว่าเธอเป็นพระอรหันต์ แต่ความจริงในการบูชาไฟ ๓ กองนั้นไม่ใช่เรื่องของพระอรหันต์เลย

การที่จะเป็นพระอรหันต์ได้ต้องดับไฟ ๓ กองนี้ให้ได้เสียก่อน เมื่อดับไฟ ๓ กองนี้ได้ไฟภายนอกก็ไม่จำเป็นต้องจุด ดับไปเสียเลยทุกสิ่งทุกอย่างจะดับหมด รวมความว่าความเร่าร้อน

กายก็ดี ความเร่าร้อนใจก็ดี ที่ทำให้กำลังใจพลุ่งพล่านไม่มีความเกิดความไม่สบายกายไม่สบายใจจะไม่มีกับเธอ”

แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ตรัสต่อไปว่า

“การดับไฟราคัคคิ ไฟคือราคะ

ก็จงเอาจิตพิจารณาถึงความเป็นจริง ว่าคนก็ดี สัตว์ก็ดี วัตถุก็ดี ทั้งหมดนี่ราคะเกิดขึ้น เราเห็นว่าสวย เราเห็นว่าดีแล้วเราก็ไม่คิดถึงความจริงว่า ถ้าคนสวยเราก็คิดว่าจะสวยอย่างนี้ตลอดกาลตลอดสมัยไม่ได้ คิดถึงความเปลี่ยนแปลงของร่างกายว่า ร่างกายมันมีการทรุดโทรมเป็นปกติ

อีกประการหนึ่ง อาศัยโมหะความหลงเข้าบังใจ

ร่างกายของคนที่เต็มไปด้วยความสกปรกโสโครก เราก็เห็นว่าดี เห็นว่าสะอาด วัตถุธาตุต่างๆ มันเป็นวัตถุมันก็มีความสกปรกเป็นปกติ เพราะพื้นฐานแห่งการเกิดมาของวัตถุมาจากความสกปรกจากดินจากทราย จากวัตถุธาตุทั้งหลายที่เต็มไปด้วยความสกปรกโสโครก แต่เพราะอำนาจของโมหะความหลงเข้าบังใจ ก็ทำใจให้เห็นว่าวัตถุทั้งหลายเหล่านี้เป็นของเลิศ เป็นของประเสริฐ

แต่ความจริงความสวยสดงดงามอันนี้เป็นของสมมติขึ้น และก็ไม่ใช่สมมติสัจจะ ที่เห็นว่าสวยนี่เป็นการสมมติเหมือนกัน สมมติมันมี ๒ อย่าง สมมติปราศจากสัจจะอย่าง

หนึ่ง เป็นการสมมติที่เรียกว่าสมมติสัจจะอย่างหนึ่ง คือจริงตามที่สมมติขึ้น แต่ทว่าทุกสิ่งทุกอย่างนี่มันไม่จริงตามความสมมติ คนมีสภาพเปลี่ยนแปลงสภาวะไปทุกวินาทีที่เคลื่อนไป

เกิดมาใหม่ๆ เปลี่ยนโตขึ้นอายุสมบูรณ์บริบูรณ์ถึง ๒๕ ต่อไปก็เปลี่ยนลงไปเป็นการทรุดโทรม ทรุดโทรมลงไปทีละน้อยๆ ในที่สุดก็แก่หง่อม ขอท่านทั้งหลายหวนไปนึกถึงญาติผู้ใหญ่ คือปู่ย่าตายายของท่านก็ดี บิดามารดาของท่านทั้งหลายนั้นก็ดี ท่านทั้งหลายเหล่านี้เป็นคนแก่

แล้วพวกเราเองทั้งหมดเวลานี้ความแก่ก็เข้ามาถึง ต่างคนต่างมีอายุ ๓๐ ปีเศษคล้ายๆ กัน แต่ทว่าเมื่อสมัยก่อนนั้นเราโตเท่านี้ไหม ก่อนนี้เราเป็นเด็ก จากเด็กเล็กมาเป็นเด็กใหญ่ จากเด็กใหญ่มาเป็นหนุ่มเป็นสาว จากความเป็นหนุ่มเป็นสาวพวกเราเข้าวัยกลางคน นี่ถ้าไปหวนดูบิดามารดาของเราทั้งสองท่านทั้งสองเหล่านั้นถ้าท่านแก่อย่างนี้ ต่างคนต่างก็ไม่แต่งงานกัน เพราะต่างคนต่างรังเกียจในรูปกาย เพราะร่างกายทรุดโทรมไม่ดี

แต่ว่าท่านทั้งหลายเหล่านั้น ทั้งสองศรีท่านต่างคนต่างหนุ่ม ต่างคนต่างสาว ร่างกายดี ร่างกายกระฉับกระเฉง ผิวพรรณผ่องใส สมบูรณ์แบบทุกอย่าง จึงได้เกิดความปรารถนาซึ่งกันและกัน แล้วก็แต่งงานกัน แต่งงานด้วยกำลังของความ

รัก ความผ่องใสของร่างกาย

แต่ทว่าเวลานี้ท่านทั้งสองคือบิดามารดาของเรามีสภาพเป็นยังไง พวกเรามีอายุ ๓๐ ปีเศษ บิดามารดาของเรามีอายุก็ปาเข้าไปท่านละ ๕๐ ปีเศษ แล้วเรากับท่านเวลานี้ก็เทียบกันไม่ได้ ร่างกายทรุดโทรมหมองมัวกว่าเก่า แต่ท่านทั้งหลายเหล่านั้นแก่กว่าเรา นี่ความจริงแล้วร่างกายของคนก็ดี ร่างกายของสรรพสัตว์ก็ดี มีสภาพอย่างนี้

ฉะนั้น หากว่าท่านทั้งหลายจะตัดราคะ คือความกำหนัดยินดีในรูป จะเป็นรูปคนก็ดี รูปสัตว์ก็ดี รูปวัตถุก็ดี จงใช้จิตพิจารณาหาความเป็นจริง ที่เราเรียกกันว่า **อริยสัจ**

จิตยอมรับนับถือกฎของความเป็นจริงว่า รูปกายทั้งหมดจะเป็นกายคนก็ดี กายสัตว์ก็ดี กายเขาก็ดี กายเราก็ดี อันดับแรก กายทั้งหลายเหล่านี้ มองเห็นตามความเป็นจริงว่ามันสกปรกโสโครกภายใน แม้แต่ภายนอกมีหนังกำพร้าหุ้มไว้ ความโสโครกภายในมันก็ไหลซึมออกมาคือเหงื่อ เป็นต้น”

แล้วองค์สมเด็จพระทศพลก็ชี้ต่อไปว่า

“นอกจากมันจะสกปรกแล้ว มันก็มีความทรุดโทรมเป็นปกติ แล้วก็มีจุดทรมานนั่นคือความโรคภัยไข้เจ็บเข้าเบียดเบียนเป็นธรรมดา และในที่สุดมันก็ตาย ฉะนั้น ขอพวกเธอทั้งหลายจงอย่าสนใจในกายภายในคือกายของเราเอง กายภาย

ในแล้วก็จงอย่าสนใจกายภายนอก คือกายของบุคคลอื่น จงมองตามความเป็นจริงว่า กายเราก็ดี กายเขาก็ดี เต็มไปด้วยความสกปรก กายเราก็ดี กายเขาก็ดี เป็นสิ่งนำมาซึ่งความทุกข์ ทุกข์จากความหิว ความหนาว ความร้อน ความป่วยไข้ไม่สบาย ความปรารถนาไม่สมหวัง แต่ว่าทุกๆ อย่างถึงกับความทรุดโทรม ในที่สุดมันก็พัง มันก็ตาย

รวมความว่ากายเขาก็ดี กายเราก็ดี อย่างนี้ไม่ใช่กายของเรา และก็ไม่ใช่กายของเขา มันเป็นธาตุ ๔ ที่ประชุมกันด้วยกำลังของตัณหาสร้างขึ้น เราหลงกายชื่อว่าหลงตัณหา ถ้าเราวางกายเสียได้ แล้วจิตใจจะผ่องใส กำลังใจจะบริสุทธิ์ผุดผ่อง ถ้าเราวางกายเสียได้อย่างเดียว ราคะไม่เกิด โทสะไม่เกิด และเมื่อราคะไม่มี โทสะไม่มี โมหะมันก็สลายตัวไป”

เป็นอันว่าใจความจริงๆ ในวันนั้นองค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาเน้นหนักจริงๆ ราคะตัวเดียว

แต่ **ความจริงกิเลสทั้ง ๓ ตัวนี้ ถ้าตัวใดตัวหนึ่งถูกทำลายลงเสียแล้ว อีกสองตัวมันก็อยู่ไม่ได้ เหมือนกับโต๊ะสามขา เขาตั้งแล้วมันพอดีตั้งได้ ถ้าพังเสียขาใดขาหนึ่งมันก็นอน มันตั้งไม่ไหว** เมื่อตั้งไม่ไหวแล้วก็ทำยังไง ถ้าหากว่ามันนอนยังไม่ขาดไป เรียกว่าเหลือกิเลสที่เป็น **อนุสัย** ใช้กำลังใจเบาๆ กิเลสทั้งหลายเหล่านั้นก็สลายตัวไป

เป็นอันว่าองค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาท่านตรัสว่า "ชฎิลทั้งหลาย ขอท่านทั้งหลายจงเห็นโทษของราคะ คือความกำหนัดยินดีในรูป และความพอใจในสียง ความติดอยู่ในกลิ่น ความพอใจในรส ความพอใจในสัมผัส สิ่งทั้งหลายเหล่านี้สำเร็จขึ้นมาจากกายทั้งหมด

หากในเมื่อ **กายเราก็ดี กายบุคคลอื่นก็ดี วัตถุธาตุทั้งหลายก็ดีที่เราต้องการ มันพัง แล้วจะมีประโยชน์อะไรเป็นเครื่องยึดถือว่าเป็นของแน่นอน ชีวิตและร่างกายอย่างนี้เราทิ้งมานับแสนชาติไม่ถ้วน ทำไมพวกเธอจึงไม่ใช้กำลังฌานที่ได้มาทบทวนชาติถอยหลัง**"

และต่อไปองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เทศน์โดยสรุปว่า โทสะที่มันจะมีขึ้นได้นั้นเพราะอาศัยราคะเป็นเหตุและก็อาศัยโมหะเป็นเครื่องสนับสนุน โทสะจึงมีขึ้นมาได้

องค์สมเด็จพระจอมไตรตรัสว่า

ปิยโต ชายเต โสโก

ปิยโต ชายเต ภยัง

ท่านกล่าวว่า

"ความเศร้าโศกเสียใจ ความเร่าร้อนใจเกิดขึ้นมาเพราะกำลังของความรัก และก็ภัยอันตรายจะเกิดขึ้นมาได้ก็เพราะกำลังของความรักเป็นเหตุ"

ถ้าจิตใจของเราไม่รักในรูป ไม่ติดในเสียง ไม่ติดในกลิ่น ไม่ติดในรส ไม่ติดในอะไรทั้งหมด ความเศร้าโศกเสียใจมันก็ไม่มี ความเร่าร้อนใจมันก็ไม่มี เพราะว่าเราติดในของทั้งหลายเหล่านี้ ถ้าเผอิญใครมาทำอันตรายหรือยื้อแย่งไป ใจเราก็เร่าร้อน และก็วัตถุธาตุคือกายที่เขาแย่งไป หรือวัตถุทั้งหลายที่แย่งไปมันก็ไม่มีการทรงตัว คนได้ไปไม่ช้าก็ตายจากวัตถุอันนั้น มิฉะนั้นวัตถุอันนั้นมันก็ทำลายไปก่อน

แล้วองค์สมเด็จพระชินวรจึงบอกว่า ถ้าตัดราคะเสียตัวเดียวโทสะมันก็ไม่เกิด เมื่อราคะไม่มี โทสะไม่มี โมหะความหลงมันก็สลายตัวไป **รวมความว่าตัดราคะได้ตัวเดียว ในเมื่อเราไม่รักเสียอย่างเดียว สิ่งทั้งหลายเหล่านั้นถ้าใครมาทำอันตรายหรือพังมันไปให้สลายตัว เราก็ไม่โกรธ ที่เราโกรธเราโกรธเพราะความรัก สิ่งที่เราจะรักขึ้นมาได้ก็เพราะความหลง คิดว่าของเหล่านี้มันจะทรงตัว**

การฟังด้วยดีย่อมได้ปัญญา

เมื่อองค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสโดยย่อเพียงเท่านี้ เวลาเหลือ ๓ นาที ต่อมา **นทีกัสสป** เห็นเครื่องบริขารของพี่ชาย หรือบรรดาบริวารทั้งหลายลอยน้ำมา เกรงคิดว่าอันตรายจะเกิดกับพี่ชาย จึงยกขบวนพล ๓๐๐ คนไป คิดว่าอันตรายเกิดขึ้นเราก็จะรบ แต่ว่าเห็นบรรดาชฎิลทั้งหลายบวชในสำนัก

ขององค์สมเด็จพระนราสภ เป็นพระไปเสียหมดแล้ว เข้าไปพี่ชายจึงบอกว่า องค์สมเด็จพระประทีปแก้วนี่เป็นพระพุทธเจ้าเธอจงฟังเทศน์ ท่านทั้งหลายเหล่านั้นก็ฟัง **อาทิตตปริยายสูตร** เมื่อกี้นี้เทศน์อาทิตตปริยายสูตรนะ ไฟใน ๓ กอง ฟังจบเป็นอรหันต์อีก บวชอีก

ต่อมา **คยากัสสป** อยู่ท้ายสุด เห็นบริขารลอยน้ำมาเป็นแถว เข้าใจอันตรายจะมีกับพี่ชายทั้งสอง ก็ยกทัพมีกำลังพล ๒๐๐ คนไป ต่อไปเขาเห็นองค์สมเด็จพระจอมไตร พี่ชายทั้งสองบอกก็เลื่อมใส ฟังเทศน์ใหม่ คืออาทิตตปริยายสูตร ไฟ ๓ กอง คือ ราคะ โทสะ โมหะ จบทั้งหมดก็สำเร็จอรหัตผล

นี่แหละบรรดาท่านพุทธศาสนิกชน สมัยนั้นทำไมฟังเทศน์กันแล้วมันสำเร็จอรหันต์ง่าย เพราะว่าทุกคนเขาฟังกันแล้วเขาก็คิดตาม เขาไม่ใช้แต่สัญญาหรือการฟังอย่างเดียว

ตามที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า

สุสสูสัง ละภะเต ปัญญัง

"การฟังด้วยดีย่อมได้ปัญญา"

นั่นหมายความว่า ฟังไปแล้วก็คิดตามไปด้วยว่า สิ่งใดในข้อของพระธรรมเทศนานั้น ถ้าไม่เกินวิสัยของเราที่จะปฏิบัติได้เราทำทันที ตัดสินใจว่านับตั้งแต่เวลานี้ไป สิ่งทั้งหลายเหล่านี้จะไม่มีกับเราเพียงเท่านี้ พอองค์สมเด็จพระชินสีห์บรม

ศาสดาเทศน์จบ ท่านทั้งหลายเหล่านั้นจึงได้บรรลุอรหันต์บ้าง เป็นพระโสดาบัน สกิทาคามี อนาคามีบ้าง แต่ว่าชฎิลทั้งหมด ๑,๐๐๓ คน คือบริวารหนึ่งพันกับคณาจารย์อีกสามคน เป็นอรหันต์พร้อมปฏิสัมภิทาญาณทั้งหมด

เป็นอันว่าพระธรรมเทศนาขององค์สมเด็จพระบรมสุคตที่เทศน์จบวันนั้นนอกจาก ชฎิล ๑,๐๐๐ ท่านจะได้บรรลุอรหันต์แล้ว องค์สมเด็จพระประทีปแก้วก็ตรัสว่า บรรดาเทวดาและพรหมที่มาฟังธรรมเทศนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในวันนั้น พร้อมๆ กับชฎิล บรรลุมรรคผลนับเป็นจำนวนโกฏิมากกว่าคนที่ฟังมากมาย

เอาล่ะบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย พระธรรมเทศนาข้อนี้มีทั้งใจความและเรื่องราวความเป็นมาพร้อมๆ กันไป ในเมื่อมองดูเวลาเห็นว่าหมด ๓๐ นาทีพอดี ก็ขอยุติพระธรรมเทศนาลงคงไว้แต่เพียงเท่านี้

ในที่สุดแห่งพระธรรมเทศนานี้ อาตมภาพขอตั้งสัตยาธิษฐาน อ้างคุณพระศรีรัตนตรัย มีพระพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ และสังฆรัตนะ ทั้ง ๓ ประการ ขอจงดลบันดาลให้บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน มีแต่ความสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคลสมบูรณ์พูนผล ธรรมใดที่องค์สมเด็จพระทศพลบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมเทศนาไว้แล้ว ขอ

บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายจงบรรลุธรรมนั้นตามที่องค์สมเด็จพระประทีปแก้วทรงต้องการ

และในที่สุดนี้ ขอทุกท่านจงมีแต่ความเจริญไปด้วยจตุรพิธพรชัยทั้ง ๔ ประการ มีอายุ วรรณะ สุขะ พละ และปฏิภาณ หากปรารถนาสิ่งใด ขอให้ได้สิ่งนั้นสมความปรารถนาจงทุกประการ อาตมภาพรับทานวิสัชนามาในความเป็นมาของชฎิลทั้งสาม และตามใจความแห่งพระธรรมเทศนาในอาทิตตปริยายสูตร ก็ขอจบพระธรรมเทศนาลงคงไว้แต่เพียงเท่านี้เอวัง ก็มีด้วยประการฉะนี้.

หลวงพ่อพระราชพรหมยาน
(พระมหาวีระ ถาวโร) ป.ธ.๔
วัดจันทาราม(ท่าซุง)
อ.เมือง จ.อุทัยธานี

พระโสดาบัน

บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย ต่อไปก็เป็นวาระที่บรรดาท่านพุทธบริษัทจะศึกษาในขั้นอริยผล แต่ความจริงเรื่องของพระโสดาบันเราก็แนะนำกันมาแล้วทั้งระดับเข้มข้น และทั้งระดับอ่อนที่สุด คำว่าเข้มข้นก็ได้แก่เอกพีชี คำว่า **เอกพีชี** ก็หมายความว่า ถ้าชาตินี้เป็นพระโสดาบัน ชาติหน้าเกิดเป็นมนุษย์อีกชาติเดียวเป็นอรหัตผล ก็จงอย่าลืมว่าคนที่เป็นพระโสดาบันแล้ว บางทีก็ไม่ต้องรอเวลามากนัก ขณะที่นั่งทรงจิตอยู่ในขั้นพระโสดาบันนั่นเอง ท่านกล่าวว่า ถ้ามีอารมณ์ไม่ท้อถอย ก็ให้ทำจิตให้เข้าถึงอรหัตผลในขณะเดียวกัน เรียกว่าในที่นั่งเดียวกัน คำว่าที่นั่งเดียวกันก็หมายถึงว่าในขณะที่นั่งนั้นแหละ ยังไม่ลุกจากที่ ทำจิตให้เข้าถึงความเป็นอรหัตผลเลยที

เดียว แต่เรื่องนี้ยังไม่ขอพูด เพราะเป็นกำลังใจของบุคคล คือไม่จำเป็นต้องได้รับคำแนะนำเรื่องกำลังใจ แนะนำกันไม่ได้ เว้นไว้แต่คนที่มีกำลังใจเข้มแข็งหรือไม่

วันนี้ก็ขอย้อนต้นอีกนิดหนึ่งเพื่อทวนความทรงจำ หรือว่าทวนผลแห่งการปฏิบัติของบรรดาท่านพุทธบริษัท อันดับแรกพระโสดาบันพระพุทธเจ้าตรัสว่า เป็นผู้มีปัญญาเล็กน้อย เป็นผู้มีสมาธิเล็กน้อย มีศีล ๕ บริสุทธิ์ เคารพพระพุทธเจ้าเป็นอารมณ์ เป็นอันว่าพระโสดาบันนี้ไม่มีอะไรมาก เคยพูดไว้ในที่หลายสถานว่า พระโสดาบันก็คือชาวบ้านชั้นดีนั่นเอง

แต่ที่เรียกว่าพระโสดาบันก็ถือว่าเป็นผู้มีกระแสหรืออารมณ์จิตเข้าถึงกระแสพระนิพพาน เป็นบุคคลที่ไม่ถอยหลังเดินก้าวไปตามลำดับ จากพระโสดาบันไปสกิทาคามี ไปอนาคามี และอรหันต์ นี่พูดถึงเดินช้าๆ ถ้าคนที่เดินเร็วๆ จากพระโสดาบันแล้วก็ถึงอรหันต์เลย เรื่องจะถอยหลังลงมากลับเป็นปุถุชนคนธรรมดาอีกไม่มีสำหรับพระอริยเจ้า

พระโสดาบันที่แท้จริง อารมณ์จิตที่ทรงได้ก็คือ

๑. มีความเคารพในพระพุทธเจ้า มีความเคารพในพระธรรม มีความเคารพในพระสงฆ์

๒. มีศีล ๕ บริสุทธิ์

๓. มีจิตจับพระนิพพานเป็นอารมณ์

สำหรับอารมณ์จิตของท่านที่เข้าถึงเอกพิชี มีความเข้มแข็ง แนะนำเพียงเท่านี้ก็ได้เลย เป็นของไม่ยาก เว้นไว้แต่ว่าท่านที่มีอารมณ์จิตอ่อน หรือว่าพวก **ปทปรมะ** พวกปทปรมะนี่พระพุทธเจ้าไม่สอน เพราะว่าถ้าขืนสอนก็เหนื่อยเปล่า ซึ่งไม่มีประโยชน์

ฉะนั้นท่านทั้งหลายที่อ่านอยู่ที่นี่

อันดับแรก ให้วัดกำลังจิตของท่านว่า ความดีขั้นพระโสดาบันทำได้แล้วหรือยัง ถ้าเวลานี้ทำไม่ได้ เมื่อไรเราจะทำได้ กำหนดเวลาไว้ให้สั้นที่สุด เพราะว่ามันเป็นของปกติธรรมดา ซึ่งไม่มีอะไรเป็นของยาก ไม่มีอะไรเป็นของหนัก

ไม่ถือมงคลตื่นข่าว

ถ้าเราอยากทราบว่าเรามีความเคารพในองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรือไม่ ก็ดูกำลังใจของเรา เพราะว่าพระโสดาบันไม่ใช่เป็นบุคคลผู้ถือมงคลตื่นข่าว เขาว่าดีไหนก็ไปนั่น เขาเฮไหนก็ไปนั่น วิเศษที่ไหนก็ไปนั่น ที่พูดอย่างนี้ไม่ใช่หวงท่านไม่ให้ไปไหน แต่ความจริงต้องการให้ท่านมีกำลังใจแน่วแน่

แม้แต่ท่านจะอยู่บ้านของท่านเอง ไม่จำเป็นต้องมาที่วัด คำว่าไปหมายความว่าฮือตามข่าวเขาลือกัน เขาลือว่าดีที่ไหนก็ไปที่นั่น ไปแล้วก็ยังไม่พอใจ เขาลือต่อไปว่าที่โน่นดีกว่าก็ไปที่โน่นอีก ก็เป็นอันว่าเป็นคนที่มีกำลังใจไม่แน่นอน

อย่างนี้ยังถือว่าไม่ได้มีความเคารพในองค์สมเด็จพระชินวรสัมมาสัมพุทธเจ้าจริง ถ้าเคารพจริงก็ไม่ต้องไปไหน อยู่ที่บ้านเราก็ใช้ได้ การเคารพพระพุทธเจ้า การเคารพในพระธรรม การเคารพในพระสงฆ์ เราต้องไปศึกษาที่ไหนกัน

แล้วการที่จะทรงศีล ๕ ให้บริสุทธิ์มันยากนักรึ ศีล ๕ ที่เราจะพึงทำมันก็เป็นของที่เราจำได้จนขึ้นใจ เมื่อมีอารมณ์ขึ้นใจอย่างนี้แล้วก็แถมอีกนิดหนึ่งว่า มีพระนิพพานเป็นอารมณ์ เราปฏิบัติอย่างนี้เพื่อพระนิพพาน

นี่เนื้อแท้จริงๆ พระโสดาบันมีเท่านี้ ไม่ใช่ของยากถ้าท่านผู้สดับบอกว่ายาก ทำยาก ก็รู้สึกสลดใจ

เพราะท่านเกิดมาได้เพราะท่านเป็นผู้มีศีล

ท่านมีทรัพย์สินได้เพราะอาศัยบริจาคทาน

ท่านมีสติปัญญามาได้เพราะอาศัยการเคารพในพระรัตนตรัย

แต่มาชาตินี้กลับว่าสิ่งทั้ง ๓ ประการนี้ยาก ทำไม่ได้ท่านก็ต้องกลับไปอบายภูมิใหม่ มีนรกเป็นต้น มันจะดีรึ เกิดมาขาดทุน เกิดมาทำไม เป็นอันว่าคุณธรรมของพระโสดาบันเพียงเท่านี้ เรียกว่าเราย้อนกัน

ต่อไปก็จะขอพูดถึงเครื่องประดับใจของพระโสดาบัน เครื่องประดับใจของพระโสดาบัน นั่นก็คือ

ชีวิตเป็นของไม่เที่ยง

๑. ไม่ลืมความตาย คิดถึงความตายเป็นปกติ มีความรู้สึกอยู่เสมอว่า ชีวิตเป็นของไม่เที่ยง แต่ความตายเป็นของเที่ยง อย่างไรเราก็ต้องตายแน่

และความตายนี่ไม่ได้บอกเวลาว่าจะตายเช้า ตายสาย ตายบ่าย ตายเที่ยง ตายกลางวัน ตายกลางคืน ท่านกำหนดไว้เพียงแค่นี้ ไม่ใช่คิดว่าอีก ๒ ปี ๓ ปี ๔ ปี ๕ ปี จะพึงตาย

ถ้าคิดอย่างนั้นจัดว่าเป็นคนไกลจากความเจริญของจิต เป็นอันว่าอารมณ์คิดของท่านเป็นอารมณ์ที่เข้าเขตอบายภูมิเสียแล้ว เพราะประมาทในชีวิต

พระโสดาบันท่านคิดแต่เพียงว่าวันนี้นะเราอาจจะตาย แต่ว่าตายเวลาไหนยังไม่รู้ นี่เราคุยกันเวลานี้พูดไม่ทันจบตายไปก็ได้ ถึงเวลาอ้าปากจะพูด ไม่ทันจะพูดตายเสียก็ได้

เขาคิดเฉพาะวันนั้นว่า วันนี้จะต้องตาย ในเมื่อเราจะต้องตายแล้ว เราจะยอมรึ ตายไปลำบากเราจะเอารึ

เพราะเวลานี้เราได้แสงสว่างจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อารมณ์จิตก็จับมั่นว่าบุคคลใดเคารพในคุณพระรัตนตรัย คือ พระพุทธ พระธรรม พระอริยสงฆ์ บุคคลนั้นจะไม่ลงอบายภูมิ

นี่อันดับแรกยึดเข้าไว้ก่อนเป็นทุนประจำใจ

มั่นในคุณพระรัตนตรัย

ประการที่ ๒ ยอมรับนับถือคุณพระรัตนตรัยทั้ง ๓ ประการ ก็คือการเคารพในศีล ๕ ไม่ละเมิดในศีล ๕ ถ้าเรายังละเมิดศีล ๕ อยู่ จะบอกว่าเคารพในพระพุทธเจ้า เคารพในพระธรรม เคารพในพระสงฆ์ ยังไม่ได้ ยังฝ่าฝืนคำแนะนำสั่งสอนกันอยู่ เขาเรียกว่าเป็นคนหัวดื้อ ยังไม่เชื่อกัน

ถ้าเคารพกันจริง รักกันจริง เชื่อกันจริง ก็ต้องไม่ปฏิบัติไม่ฝ่าฝืน ต้องทรงศีล ๕ ให้บริสุทธิ์ นี่จัดว่าเป็นทุน ถ้าเราตายเวลานี้เราจะไม่ไปอบายภูมิ

เป็นอันว่านี่เป็นเครื่องประดับอันแรกของพระโสดาบัน นอกจากคุณธรรมที่ทรงไว้ คุณธรรมที่ทรงไว้จริงๆ ก็คือการเคารพในพระพุทธเจ้า เคารพในพระธรรม เคารพในพระสงฆ์ และก็มีศีล ๕ บริสุทธิ์ นี่เนื้อแท้ของพระโสดาบัน เป็นตัวแก่น หรือว่าเป็นตัวเสา หรือว่าเป็นตัวอาคาร

ทีนี้เครื่องประดับของพระโสดาบันต้องมี ไม่ว่าอะไรทั้งหมด ถ้าไม่มีเครื่องประดับมันก็ไม่สวย คนเรารูปร่างหน้าตาจะสวย ทรวดทรงจะดีอย่างไรก็ตาม ถ้าเดินแก้ผ้าโทงๆ มันก็แลดูไม่น่าดู ไม่น่ารัก มันต้องมีเครื่องประดับ อย่างน้อยก็ต้องมีผ้าหุ้มกาย จะสีสดหรือสีไม่สดก็ตาม นี่ประการหนึ่ง

ก็มีเครื่องประดับอย่างอื่นเข้ามาพอกเข้ามาด้วย เพิ่ม

เติมเข้ามาอย่างนี้ก็จะแลดูงามสง่า น่ารัก น่าชม น่านิยม น่าทัศนา

ข้อนี้อุปมาฉันใด แม้อารมณ์พระโสดาบันก็เหมือนกัน ถ้ามีความรู้สึกแต่เพียงว่า เคารพในพระพุทธเจ้า เคารพในพระธรรม เคารพในพระสงฆ์ มีศีล ๕ บริสุทธิ์ รู้สึกว่าอารมณ์จิตมันแห้งแล้งเต็มที แต่ถ้าเป็นคนก็แบบคนประเภทแก้ผ้าเดิน อันนี้เราก็มีอารมณ์ประดับอีกอันหนึ่งก็คือมรณานุสสติกรรมฐาน นึกถึงความตายเป็นอารมณ์ ไม่ประมาทในชีวิต

จงอย่าคิดว่าเราจะมีชีวิตถึงวันพรุ่งนี้ ถ้าเรามีความรู้สึกว่า เรามีชีวิตถึงวันพรุ่งนี้ ก็รู้สึกว่ายังเป็นผู้ประมาทมากเกินไป จงคิดว่าวันนี้แหละเราอาจจะตาย แต่ว่าเวลาไหนยังไม่แน่ จิตจะได้ยึดอารมณ์ความดีเข้าไว้ อันนี้เป็นมรณานุสสติกรรมฐานเครื่องประดับ

จาคานุสสติกรรมฐาน

เครื่องประดับอันดับที่ ๒ ที่มีความสำคัญ พระโสดาบันท่านกล่าวว่า มีสมาธิพอสมควรเล็กน้อย และมีปัญญาไม่มากนัก องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่าเครื่องประดับอันดับต่อไปก็คือจาคานุสสติกรรมฐาน

คำว่าจาคานุสสติกรรมฐานก็ดี มรณานุสสติกรรมฐานก็ดี สีลานุสสติกรรมฐานคือระลึกถึงศีลเป็นอารมณ์ก็ดี พุทธา

นุสสตินึกถึงพระพุทธเจ้าเป็นอารมณ์ก็ดี ธัมมานุสสตินึกถึงพระธรรมเป็นอารมณ์ก็ดี สังฆานุสสตินึกถึงพระสงฆ์เป็นอารมณ์ก็ดี ทั้งหมดนี้ จงอย่าลืมว่าเป็นอารมณ์คิดทั้งหมด ไม่ใช่อารมณ์ทรงตัว คือไม่ใช่ปักหลักหลับตากันอย่างเดียว

ต้องใช้ทั้งเวลาหลับตา ทั้งเวลาลืมตา เวลาอยู่สงัด เวลาอยู่ในฝูงชน เวลายามว่าง เวลาการงานเข้ามาถึง ต้องใช้อารมณ์นี้ทั้งหมด เรียกว่าเราไม่ยอมลืมพระพุทธเจ้า ไม่ยอมลืมพระธรรม ไม่ยอมลืมพระสงฆ์ ไม่ยอมลืมศีล ไม่ยอมลืมความตาย

ฉลาดให้

ต่อไปก็เป็นอารมณ์ใหม่ เครื่องประดับอีกชิ้นหนึ่ง นั่นก็คือจาคานุสสติ เราจะเห็นตามประวัติว่า ท่านที่เป็นพระโสดาบัน ท่านพวกนี้ไม่มีความหวงแหน คำว่า **ไม่หวง** หมายความว่า **มีกำลังใจดี** ไม่ใช่ว่ามีอะไรให้หมด แต่ว่าให้ในเขตที่ควรแก่การเคารพ ถ้าหากว่าเขตใดก็ตามเป็นอุดมเขต หรือบุคคลใดก็ตามเป็นปูชนียบุคคล

อุดมเขต หมายถึง **เขตที่ทรงความสุขสูงสุด** ได้แก่เขตของพระรัตนตรัยก็ดี ปูชนียบุคคล บุคคลที่ควรแก่การบูชาก็ดี หรือว่าเป็นบุคคลผู้ควรแก่การสงเคราะห์ เช่นคนที่ได้รับความยากลำบาก อันนี้พระโสดาบันไม่หวงทรัพย์สินของตน แต่

ว่าไม่ใช่ทุ่มเทจนหมดตัว ท่านเป็นคนมีปัญญา

ไม่ใช่มีบาทให้บาท มี ๑๐ บาทให้ ๑๐ บาท มี ๑๐๐ บาทให้ ๑๐๐ บาท อย่างนี้ใช้ไม่ได้ ถ้าให้ไปอย่างนั้นแล้วไม่เดือดร้อนภายหลัง ควรให้ ถ้าเดือดร้อนภายหลัง แล้วให้ด้วย เดือดร้อนภายหลังด้วย อย่างนี้ไม่ใช่อารมณ์ของพระโสดาบัน เป็นอารมณ์ของคนโง่ เพราะว่าพระโสดาบันท่านไม่โง่ เป็นคนฉลาด

จิตจดจ่อ

ทีนี้จาคานุสสติกรรมฐาน มีการนึกถึงทานการบริจาคอยู่เป็นปกติ นึกถึงทานการให้ มีกำลังใจไว้เสมอว่า เราจะสงเคราะห์บุคคลอื่นให้มีความสุขตามกำลังที่เราจะพึงทำได้

ถ้าเรามีทรัพย์เราจะให้ทรัพย์ เราไม่มีทรัพย์เราสามารถให้กำลังได้ เราจะให้กำลังช่วยการงาน ถ้ากำลังก็ไม่มี ทรัพย์ก็ไม่มี เราก็จะให้ปัญญาแนะนำให้ท่านผู้นั้นมีความสุข ตามที่เราสามารถจะพึงแนะนำได้ กำลังใจของพระโสดาบันจดจ่ออยู่ในเรื่องของจาคานุสสติกรรมฐานอย่างนี้

และก็อย่าคิดว่าจาคานุสสติกรรมฐานนี่จะต้องไปทำเวลาสงัด มานั่งนึกว่าเราจะให้คนนั้น เราจะให้คนนี้ เราจะให้คนโน้น อย่างนี้ไม่ใช่ อย่างนี้เขาเรียกว่าเปลือกของจาคานุสสติกรรมฐาน เนื้อแท้จริงๆ ของจาคานุสสติกรรมฐานนี้ไม่ต้องนั่ง

หลับตาก็ได้ ให้อารมณ์จิตมั่นทรงตัวว่า เราพร้อมในการที่จะสงเคราะห์บุคคลและสัตว์ให้มีความสุข ขณะใดได้มีการสงเคราะห์ ขณะนั้นมีการชื่นบานของจิตปรากฏ อย่างนี้ท่านเรียกว่าพระโสดาบันแน่

เลือกเนื้อนาบุญ

ถ้าเราจะพูดกันไปว่าการนั่งนึกมันจะมีผลหรือ ถ้าว่านั่งนึกมันมีผลเพราะว่าตั้งใจจะทำ ตัวอย่าง **นางวิสาขา** มหาอุบาสิกาเป็นพระโสดาบัน ท่านให้ทานไม่อั้น แต่ว่าทานของท่านต้องอยู่ในเขตดี คือในเขตของพระรัตนตรัย ถ้าพระสงฆ์มีความลำบากเพียงใด นางวิสาขาไม่ยอม เรียกว่าอดใจไม่ได้ต้องให้ ต้องสงเคราะห์

เช่น **ภิกษุชาวเมืองปาฐา** ๓๐ รูป เดินมาเฝ้าพระพุทธเจ้า มาตอนออกพรรษามันเปียกจัด ผ้าจีวรเปียกหมดสมัยนั้นเขาใช้กัน ๓ ตัว คือ จีวร สบง สังฆาฏิ ไม่มีผ้าผลัดนางวิสาขาก็ขอพรพระพุทธเจ้าถวายผ้า **วัสสิกสาฎก** พระพุทธเจ้าก็ทรงอนุญาตอย่างนี้ เป็นต้น

เป็นอันว่าทนไม่ไหว เห็นคนดีมีทุกข์ท่านทนไม่ได้ แต่ต้องระวัง พระก็พระเถิด ถ้าเป็นพระชั่วท่านก็ไม่สงเคราะห์เหมือนกัน ตัวอย่างเราจะเห็นได้ว่า สำนักของนางวิสาขาก็ดีของอนาถบิณฑิกเศรษฐีก็ดี ไม่สงเคราะห์พระชั่ว ตัวอย่างใน

สมัยหนึ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จไปเยี่ยม พระเรวตะ น้องชายพระสารีบุตร

พระเรวตะ อยู่ในป่า เป็นเด็กอายุแค่ ๗ ขวบ ได้อรหัตผลเป็นปฏิสัมภิทาญาณ ก่อนที่องค์สมเด็จพระพิชิตมารจะเสด็จไปถึง พระเรวตะก็**เนรมิตป่าให้เป็นเมือง เป็นเมืองแก้ว แพรวพราวด้วยเครื่องประดับ** อาคารทั้งหมดเป็นแก้วทั้งหมด เป็นสถานที่มีความสุขความสบาย

พระพุทธเจ้าและพระสงฆ์ทั้งหลายไปกันประมาณ ๒๐,๐๐๐ รูป เทวดาทั้งหลายก็แปลงกายเป็นคนมาบำเพ็ญกุศล เป็นเหตุให้พระแก่ ๒ องค์นินทาพระพุทธเจ้า เวลาพระพุทธเจ้าเสด็จกลับ พระก็กลับหมด จะขอลัดตัดเฉพาะตอนปลาย

พระแก่นินทาพระพุทธเจ้า

ต่อมาบรรดาพระสงฆ์ทั้งหลายก็นั่งสั่งสนทนา พรรณนาความดีของพระเรวตะ ว่าเป็นผู้มีบุญญาธิการ เข้าไปอยู่ในป่าก็สามารถมีเมืองแก้วเป็นที่อยู่ แต่ภิกษุแก่ ๒ องค์กลับนินทาสมเด็จพระบรมครู คือนินทาพระพุทธเจ้าหาว่าพระพุทธเจ้าเห็นแก่หน้าบุคคล เพราะว่า

๑. พระเรวตะเป็นน้องชายพระสารีบุตร จึงได้ไปเยี่ยม

๒. พระเรวตะอยู่ในเมืองแก้วแพรวพราวไปด้วยเครื่องประดับ มีความงามในตัวเมือง มีคนก็สวย มีอาหารก็ดี มี

คนบำเพ็ญกุศลทำบุญทำทานมาก สงเคราะห์มาก จึงได้ไป ไม่ได้รู้ว่าที่นั่นความจริงเป็นป่าชัฏ พระเรวตะเนรมิตขึ้นด้วยอำนาจของฤทธิ์

บรรดาพระทั้งหลายมีความเห็นไม่ตรงกัน เวลาที่ไปบ้านนางวิสาขา พระพวกแรกก็พรรณนาความดีของพระเรวตะให้นางวิสาขาฟัง นางวิสาขาก็ทำบุญทำกุศลสงเคราะห์ด้วยประการทั้งปวง พระพวกหลังไปนั่งนินทาพระพุทธเจ้าให้นางวิสาขาฟัง ในที่สุดวันนั้นนางวิสาขาไม่ใส่บาตรให้กิน อารมณ์ของพระโสดาบันนั้นไม่ได้บูชาชั่ว บูชาดี

มาวัดทำไม

บรรดาท่านพุทธบริษัทที่มาวัดวันนี้มาทำไมกัน จิตของท่านเคยคิดไหมว่าที่มาคราวนี้จะมารับจ้างวัด ทำงานทุกอย่างต้องการค่าจ้าง ต้องการรางวัลเท่านั้นเท่านี้ มีหรือเปล่า

ทุกคนที่มาไม่เคยมีใครบอกว่า มาคราวนี้ต้องการค่าจ้าง ต้องการรางวัล เป็นอันว่าทุกท่านมาด้วยจาคานุสสติกรรมฐานด้วยกันทั้งหมด

อันดับแรก กำหนดจิตว่าเราจะช่วยงานวัดให้เป็นไปด้วยดี การมาคราวนี้ ทุนวัดให้เป็นค่ารถค่าเรือก็ไม่มี ค่าจ้างแรงงานก็ไม่มี และยังไม่เคยกำหนดรางวัลอะไรให้สักนิดหนึ่งว่าทำงานเสร็จจะให้รางวัลอะไร อย่างนี้ก็ไม่เคยปรารภ แล้ว

ท่านมาทำไมกัน นึกถึงกำลังใจของเราว่า เรามาทำไมกัน ที่มานี่จริงๆ คือเครื่องประดับใจ

จาคานุสสติกรรมฐานอันนี้เป็นตัวแท้ ไอ้ตัวนั่งนึกน่ะมันไม่แท้ ตัวทำนี่แหละเป็นตัวจริงๆ **ไอ้ตัวนั่งนึกน่ะ ฝึกให้จิตมันทรงอารมณ์ ให้อยากทำ และเต็มใจทำ** ถึงเวลาจะทำก็ทำจริงๆ แต่ว่าเวลานี้ท่านทำจริงในด้านจาคานุสสติกรรมฐาน **จาคะ** เขาแปลว่า **สละ** หรือว่า **ละ**

ประการที่สอง ท่านต้องละทรัพย์สินในบ้านของท่าน บุคคลในบ้านของท่าน อันเป็นที่รัก ที่ห่วงใย ที่หวงแหน ปลีกตัวออกจากบ้านมา ถ้ากำลังใจไม่เข้มแข็งมันมาไม่ได้ บ้านเป็นที่รัก คนเป็นที่รัก ทรัพย์สินก็หาได้ยาก ข้างหลังมันจะเป็นอย่างไรก็ไม่รู้นี่มาเสียแล้ว

เมื่อก้าวออกจากบ้าน ก่อนจะออกจากบ้านน่ะ จ่ายก่อนไปวัด คราวนี้ควรจะมีอะไรไปบ้าง นี่ละอีกแล้ว สละอีกแล้ว ทรัพย์สินเป็นที่รัก จ่ายโน่น จ่ายนี่ จ่ายนั่น ถึงแม้ว่าจะมาเพื่อตัวเรา แต่ว่าเรามาเพื่อกิจอื่น ไม่ใช่กิจของส่วนตัว ต้องถือว่านั่นเป็นจาคะ

ประการที่สาม เมื่อจะมาเสียค่าพาหนะ นี่มันเสียเงินอีกแล้ว ละอีก เงินตัวนั้นเราไม่ได้เสียดาย เป็นตัวละเด็ดขาด เมื่อมาถึงวัด ทั้งเงินก็ดี ทั้งของก็ดี แรงกายก็ดี แรงปัญญาก็

ดี ทุกคนทำงานไม่ย่อท้อ หวังจะสนับสนุนพระพุทธศาสนา

จิตใจไปจับอะไร จับพระพุทธเจ้า จับพระธรรม จับพระสงฆ์ จับศีล จับทาน เพราะว่าเราไม่ประมาทในชีวิต คิดว่าเราจะตายเมื่อไรก็ได้ อันนี้เป็นจาคานุสสติกรรมฐานแท้ที่บรรดาท่านพุทธบริษัทปฏิบัติ

เป็นอันว่าเครื่องประดับของพระโสดาบันในด้านมรณานุสสติกรรมฐานที่เราทำนี่ กลัวจะตายไปจน ต้องการตายแล้วเป็นคนรวย การให้ทาน ตายแล้วรวย ถ้าไม่รวยทรัพย์เราก็รวยวาสนาบารมี ดีไม่ดีเราก็รวยพระนิพพาน อย่างเลวที่สุดเราก็เป็นเทวดา อย่างกลางเราก็เป็นพรหม อย่างสูงสุดเราก็ไปนิพพาน

ถ้าละตัวเดียวแท้ๆ ปรากฏในใจว่า ทุกสิ่งทุกอย่างทำไปเพื่อการตัดกิเลส คือโลภะ ที่มีอยู่ในจิตใจ ไม่ให้มันสถิตอยู่ในใจ ตัวนี้มีหวังได้ **พระนิพพาน** เป็นอันว่าอารมณ์ของท่านพุทธบริษัททุกท่านวันนี้ ขณะนี้ที่เรามาทำกัน ตั้งใจว่าจะทำไปจนตลอดงาน เป็นตัวละในจาคะตัวสูงสุดในเขตพระพุทธศาสนา จัดว่าเป็นปรมัตถบารมี.

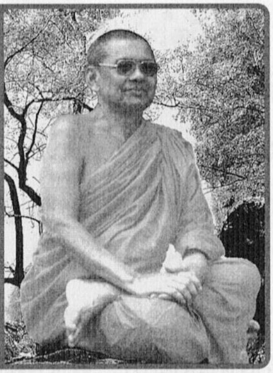

หลวงพ่อพระราชพรหมยาน

(พระมหาวีระ ถาวโร) ป.ธ.๔

วัดจันทาราม(ท่าซุง)

อ.เมือง จ.อุทัยธานี

ทานบารมี

ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย วันนี้มาเริ่มเรื่องบารมีต้นกัน บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายทราบแล้วนี่ว่าบารมีคืออะไร ขอย้อนกันสักหน่อยดีไหม เผื่อว่าจะลืมไป

บารมี ก็คือ **กำลังใจ** ไงล่ะบรรดาท่านพุทธบริษัท อย่าลืมว่าความดีในพระพุทธศาสนานี่ขึ้นอยู่กับกำลังใจอย่างเดียว เพราะท่านทั้งหลายยังคงจำได้ว่าคนเราถ้าตายไปแล้ว ที่เขาบอกว่าไปตกนรก ไปขึ้นสวรรค์ ไปพรหมโลก ไปนิพพาน เขาไม่ได้ไปกันอย่างอื่น เขาเอาใจไปกัน เขาไปกันด้วยกำลังใจ

ทีนี้สำหรับบารมีที่เราจะสร้างขึ้นไว้ เราจะสร้างเพื่อไป

ไหนล่ะบรรดาท่านพุทธบริษัท ก็ไปสวรรค์ ไปพรหม ไปนิพพาน ไปส่งเดชตามที่เราจะพึงไป ถ้าเราสร้างความดีไว้ เราก็ไปในส่วนดี คำว่า **เรา** ในที่นี้คือ **จิต** ไม่ใช่กาย

องค์สมเด็จพระทศพลทรงกล่าวว่า บารมีคือกำลังใจนี่บรรดาท่านทั้งหลายเห็นความโง่ของอาตมาไหม ท่านทั้งหลายจงอย่าคิดว่าคนที่เป็นครูท่านอยู่เวลานี้เป็นคนฉลาด แต่ที่แท้แล้วองค์สมเด็จพระบรมโลกนาถท่านบอกว่า จอมโง่ โง่เพราะอะไร โง่เพราะไม่รู้จักคำว่าบารมีมันคืออะไร เหมือนกับคนที่ขี่ควาย คนที่ขี่ช้าง ไม่รู้จักว่าควายเป็นยังไง ช้างเป็นยังไง ขี่ได้ใช้งานได้ แต่ไม่รู้จักชื่อ อันนี้ได้แก่อาตมาเอง บรรดาท่านพุทธบริษัท

ทานบารมีเป็นบารมีต้น ที่องค์สมเด็จพระทศพลบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า ถ้าเรายังไม่ไปนิพพาน จะเกิดเป็นมนุษย์ก็ยังได้ จะเกิดเป็นเทวดาก็ได้ จะเกิดเป็นพรหมก็ได้ หรือจะไปนิพพานก็ได้ ตามใจบรรดาท่านพุทธบริษัท ให้เลือกเอา ประเดี๋ยวจะมาหาว่ามานั่งเกณฑ์กันเข้าไปนิพพาน ไม่ใช่อย่างนั้น ถ้าไปได้ก็ไป ถ้าไปไม่ได้ก็อย่าเพิ่งไป จะไปหรือไม่ไปก็ตามใจบรรดาท่านทั้งหลาย

เรามาดูทานบารมีกันก่อน ว่าที่องค์สมเด็จพระชินวรบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า ถ้าทานบารมีเต็มแล้ว

องค์สมเด็จพระประทีปแก้วทรงรับรองว่ามีหวังไปนิพพานได้ คราวนี้เราก็มานั่งพิจารณาถึงคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระจอมไตรถึงรากเหง้าของกิเลส อันถือว่าเป็นแม่บทของกิเลสบรรดาท่านพุทธบริษัท หรือว่าเป็นสีหลักผสมกับสีอื่นๆ เขาเรียกกันว่าแม่สี ทีนี้แม่ของกิเลสก็คือรากเหง้าของกิเลสนั่นเอง หรือจะเรียกว่าจอมกิเลสก็ได้

จอมบงการของกิเลสก็ได้แก่กิเลส ๓ ประการ คือ

โลภะ ความโลภ

โทสะ ความโกรธ

โมหะ ความหลง

สำหรับโลภะ ความโลภ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแนะนำให้ทำลายด้วยการให้ทาน เพราะการให้ทานเป็นการสงเคราะห์ เป็นการให้ ส่วนโลภเป็นตัวดึงเข้ามา นี่เป็นศัตรูกัน

ทีนี้ว่ากันถึงกิเลสทั้ง ๓ ประการ มันก็เหมือนกับโต๊ะ ๓ ขา โต๊ะถ้ามีอยู่ ๓ ขา หากเราทำลายเสียขาใดขาหนึ่งได้ ที่เหลืออีก ๒ ขามันก็ทรงตัวไม่ไหว มันก็ต้องสลายไปด้วย

ทีนี้เรามาดูการให้ทานที่องค์สมเด็จพระพิชิตมารบรมศาสดากล่าวว่า ทำลายความโลภ การให้ทานนี้น่ากลัวจะต้องแบ่งเป็นหลายระดับด้วยกัน มิฉะนั้นการให้ทานก็จะไม่

สมบูรณ์แบบ การให้ทานบรรดาท่านพุทธบริษัทเป็นปัจจัยในกามาวจรสวรรค์

เครื่องวัดกำลังใจ

องค์สมเด็จพระพิชิตมารกล่าวว่า การให้ทานนี้จัดเป็น ๓ ระดับด้วยกัน นี่แบบหนึ่งนะ อันที่จริงมันมีหลายแบบ

ทาน ๓ ระดับ คือ

๑. **ทาสทาน** เวลาที่เราจะให้ทาน เราก็ให้ของเลวกว่าของที่เรากินเราใช้

๒. **สหายทาน** เวลาที่เราให้เราก็ให้ของเสมอกับที่เรากินเราใช้

๓. **สามีทาน** เวลาที่เราจะให้เราให้ของดีกว่าที่เรากินเราใช้

นี่เป็นเครื่องวัดกำลังใจของบรรดาท่านพุทธบริษัท เราวัดใจของเราเองว่า เวลาที่เราจะให้ทานน่ะ การให้ทานนี้ต้องให้เพื่อการสงเคราะห์อย่างเดียว ไม่ให้เพื่อหวังผลตอบแทน

นี่อย่าลืมนะบรรดาท่านพุทธบริษัท หรือท่านพระโยคาวจรทั้งหลาย ผู้ประกอบความดีเพื่อความเป็นพระ คือเป็นผู้ประเสริฐ ไม่ใช่ว่าเราให้ทานแล้วก็มานั่งนึกทีหลังว่า เจ้าคนนี้เราให้ไปแล้ว นางคนนั้นเราให้ไปแล้ว แต่ให้ไปแล้วมันไม่รู้จักบุญคุณ ไม่รู้จักตอบแทนเราสักที

ถ้าท่านทั้งหลายมีเจตนาในการให้ทานแบบนี้ องค์สมเด็จพระชินศรีกล่าวว่าเป็นการให้ทานที่มีกำลังใจยังไม่เต็มบารมีส่วนนี้ยังมีกำลังอ่อนอยู่ แล้วก็เป็นบารมีที่ดึงลงอบายภูมิได้ง่ายๆ

ทั้งนี้เพราะอะไร เพราะว่าถ้าเราให้ทานแล้วหวังผลในการตอบแทนในการตอบสนอง ถ้าเขาไม่ตอบสนองเรา เราก็เกิดความกลุ้มใจ ความไม่สบายใจมันก็เกิด ถ้าความไม่สบายใจมันเกิด จิตมันก็มัวหมอง พระพุทธเจ้าทรงกล่าวว่า

จิตเต สังกิลิฏเฐ ทุคคติ ปาฏิกังขา

ก่อนที่เราจะตาย ถ้าจิตของเราเศร้าหมองละก็มีหวังทุคติ เป็นสัตว์นรก เป็นเปรต เป็นอสุรกาย เป็นสัตว์เดียรัจฉาน เกิดเป็นคนก็หาความสุขไม่ได้ แบบนั้นเขาไม่ชื่อว่าเป็นการให้ ถือว่าเป็นการยืมไป

บารมีต้น

ถ้าเราให้กันด้วยความเต็มใจ เราให้จริงๆ เพื่อเป็นการสงเคราะห์ ทานตัวนี้ต้องมีจิตเต็มเปี่ยมไปด้วยการสงเคราะห์ปรารถนาให้เขามีความสุขจากวัตถุที่เราให้ หรือว่ากำลังใจที่เราให้ ถ้าเราให้ไปด้วยการสงเคราะห์จริงๆ แต่ทว่าเวลาให้นะบรรดาท่านพุทธบริษัทชายหญิง ถ้าเขามาขอเรา เรายังต้องแบ่งว่า **ไอ้นี่ยังใช้ได้ ไม่ให้ นี่ดีเกินไปเรายังไม่ได้ใช้ เรายัง**

ไม่ให้ ให้เฉพาะของที่เราไม่ต้องการจะกินไม่ต้องการจะใช้ ของเลวๆ เราจึงจะให้ ถ้าถามว่าการให้แบบนี้ดีหรือไม่ดี อาตมาก็ตอบว่าดี เพราะเกิดชาติหน้าเราก็เป็นมหาเศรษฐีได้ อย่างอาฬวีเศรษฐี เป็นต้น

อาฬวีเศรษฐีเกิดมาในสมัยองค์สมเด็จพระชินศรีบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้ามีชีวิตอยู่ **อาฬวีเศรษฐีคนนี้ใช้ของดีไม่ได้ ผ้าผ่อนท่อนสไบต้องเก่าต้องช้ำเสียก่อนจึงจะใช้ได้**

ของที่จะกินเข้าไปถ้าเป็นของดีๆ เช่น ข้าวมธุปายาส แกก็กินไม่ได้ ข้าวเต็มเม็ดที่เรียกกันว่าข้าว ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ หรือ ๙๕ เปอร์เซ็นต์แกก็กินไม่ได้ ต้องกินข้าวหัก หรือปลายข้าว แต่ว่าแกก็เป็นมหาเศรษฐีได้

องค์สมเด็จพระจอมไตรตรัสกับพระอานนท์ว่า

"อานันทะ ดูก่อน อานนท์ อาฬวีเศรษฐีเป็นมหาเศรษฐีขึ้นมาได้ก็เพราะอาศัยการให้ทานเป็นสำคัญ แต่ว่าการให้ทานของอาฬวีเศรษฐีนั้นให้ทานเป็น **ทาสทาน** คือของดีไม่ให้ ให้แต่ของเลว"

แต่ก็ยังมีผลบรรดาท่านพุทธศาสนิกชน เกิดมาเป็นคนยังเป็นมหาเศรษฐีได้ ก็เบ่งกับยาจกได้เหมือนกัน ในการให้ทานประเภทนี้องค์สมเด็จพระชินศรีถือว่าบารมียังต่ำ นับเป็นบารมีต้น

อุปบารมี

องค์สมเด็จพระทศพลทรงเปรียบเทียบต่อไปว่า ถ้าเราให้ทานเป็น **สหายทาน** ให้เพื่อเป็นการสงเคราะห์ เวลาที่เราจะให้ ให้ของดีของกินของใช้สม่ำเสมอกับที่เรากินเราใช้ และก็ให้ด้วยความเต็มใจ ด้วยการสงเคราะห์ ไม่หวังผลตอบแทนใดๆ ทั้งหมด อย่างนี้องค์สมเด็จพระบรมสุคตกล่าวว่า ทานของท่านจัดเป็นอุปบารมี มีความแน่นแล้ว

อุป แปลว่า **เข้าไป, ใกล้** นั่นแสดงว่าเดินเข้าไปหาพระนิพพาน ไม่ถอยหลังแล้ว เดินใกล้เข้าไปทุกทีๆ ไม่ถอยแล้ว

ปรมัตถบารมี

ต่อไปถ้ากำลังใจของเรานี้ดีขึ้นไปกว่านั้น เวลาที่เราจะให้ทานก็ต้องดู ไอ้ของนี่มันช้ำแล้วให้กันไม่ดี เขาจะตำหนิเอาหรือประการหนึ่ง ไหนๆ เราจะให้ก็ควรจะให้ของดี เพราะว่าคนทุกคนต้องการของดี

ส่วนของบริโภคก็เหมือนกัน ปกติเรากินน้ำพริกผักต้มได้ แต่ **เวลาเราจะทำบุญหรือเราจะให้ทาน ต้องให้ของดีๆ ทำบุญด้วยของดีๆ** อย่างนี้องค์สมเด็จพระชินศรีบรมศาสดาตรัสว่า เป็นปรมัตถบารมีในด้านของวัตถุหรือกำลังใจ อย่าลืมว่าวัตถุที่มันจะไปได้ต้องอาศัยกำลังใจบรรดาท่านพุทธบริษัท

การให้ทานอย่างนี้เป็นการเปรียบเทียบง่ายๆ ให้บรรดาท่านพุทธบริษัทเข้าใจว่า มันอาศัยกำลังใจอย่างเดียว มันจะเต็มหรือไม่เต็ม ดูกำลังใจของเรา วัดที่วัตถุที่เราให้ แล้วก็ดูกำลังใจของเราว่าเรามีความห่วงใยในทานของเราไหม ให้แล้วเราหวังผลตอบแทนบ้างหรือเปล่า

บรรดาท่านพุทธบริษัท ถ้า**เราไม่หวังผลตอบแทน ให้ด้วยการตัดขาด** และให้ของดีได้ อย่างนี้เป็นอันว่าใจของบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายมีกำลังใจเต็มตามสมควร นี่มีความเต็มพอใช้ได้บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย แต่ยังก่อน นี่มันเต็มกันแค่วัตถุ

อภัยทาน

แต่ทานที่มีความสำคัญยิ่งไปกว่านี้อีกทานหนึ่ง นั่นคือทานที่ไม่ต้องลงทุน ทานจุดนี้เป็นทานอะไรบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย คืออภัยทาน ทานตัวนี้มีความสำคัญมาก แต่ก็ต้องบวกกับวัตถุเหมือนกัน วัตถุทานเราต้องให้ แต่ว่ากำลังใจในการให้อภัยก็ควรจะมี เพราะทานประเภทนี้นอกจากว่าจะเป็นทานที่มีกำลังสูงส่งและไม่ต้องลงทุนแล้ว

องค์สมเด็จพระประทีปแก้วบอกว่า บวกด้วยอำนาจเมตตาบารมี นี่เป็นอันว่าการให้ทานทั้งทีนะบรรดาท่านพุทธบริษัท ถ้ากำลังใจในการให้ทานของเราเต็ม ท่านทั้งหลาย

จงอย่าพึงคิดว่าเราจะมีผลแต่เพียงทานบารมีเท่านั้น การให้ทานคราวเดียวบรรดาท่านพุทธบริษัท บารมี ๑๐ ประการล้อมรอบเข้ามาครบหมด นี่จะอธิบายให้ฟังเพื่อความเข้าใจง่ายของบรรดาท่านพุทธบริษัท

คือว่าก่อนที่เราจะให้ทานเราก็ลองคิดดูว่า เราให้เพื่อการสงเคราะห์ ไม่ใช่ให้ทานเพื่อโก้ และก็ไม่ใช่ให้ทานเพื่อหวังผลตอบแทน เป็นการตัดจริงๆ

การให้ทานของเราจุดนี้เราต้องการตัดกิเลส คือโลภะ ความโลภ เพราะ **ความโลภเป็นตัวดึงเข้า ทานเป็นตัวขยายออก** นี่บรรดาท่านพุทธบริษัทจำตัวนี้ไว้ให้ดี

ไอ้การดึงเข้านี่มันเป็นการก่อสร้างศัตรูหนัก แต่ว่าการขยายออกนี่เป็นการสร้างมิตรอย่างหนัก คนให้ทานมีประโยชน์มาก แต่ทว่าอย่าไปหวังผล เพราะคนรับทานแล้วแต่จิตเป็นทรชน คือทรยศต่อบุคคลผู้ให้ก็มีอยู่ เช่นองค์สมเด็จพระบรมครูให้ **พระเทวทัต** ให้ทุกอย่าง ให้ทั้งวัตถุให้ทั้งกำลังใจ แต่ว่าคนจัญไรประเภทนั้นไม่รู้สึกในคุณของพระพุทธเจ้า

การให้ทานนี่เราอย่าไปสนใจกับการตอบสนองการรู้คุณ เราต้องการอย่างเดียวคือตัดกิเลส ได้แก่โลภะ ความโลภ

อาตมาได้บอกกับบรรดาท่านพุทธบริษัทไว้ในตอนต้นแล้วว่า การให้ทานถ้าเราตัดความโลภได้ตัวเดียว ความโกรธ

กับความหลงอีกสองตัวมันก็พังไปด้วย ถึงแม้ว่าจะไม่พังหมด แต่ทว่ากำลังของมันมีน้อยเกินไป จะเหลือแต่เพียงอนุสัยเท่านั้น มันเป็นยังไงล่ะบรรดาท่านพุทธบริษัทถึงได้เป็นแบบนั้นได้ จะอธิบายให้ฟังโดยย่อจะได้ไม่ยืดยาดนัก

การให้ทานเพื่อหวังในการสงเคราะห์ หวังตัดความโลภจากจิต อันนี้จึงจะเป็นกำลังใจตามที่องค์สมเด็จพระธรรมสามิสรมีความประสงค์

ความรักนำ

ที่เรียกว่าบารมีหรือทานบารมีนี้ ในเมื่อเราให้ทานเพราะอาศัยมีความรัก มีความสงสารเป็นปัจจัย ถ้าเราเกลียดแล้วเราก็ให้ไม่ได้เหมือนกัน เพราะเรายังไม่ใช่พระอรหันต์นี่ เวลานี้เรายังบำเพ็ญบารมีอยู่จะไปเอากำลังเท่าองค์สมเด็จพระบรมครูหรือว่ากำลังใจเท่าพระอรหันต์นั้นเป็นไปไม่ได้

ทีนี้ก็ลองคิดกันดูว่า ถ้าเรา **เกลียด** เราจะให้ได้ไหม ไม่ได้แน่บรรดาท่านพุทธบริษัท **อย่าว่าแต่สละวัตถุเลย แม้แต่กำลังใจที่คิดจะให้มันก็ไม่มี** ทีนี้การให้ทานเราต้องบวกอะไรเข้ามาบ้างก่อนจะให้หวังในการสงเคราะห์ หวังในการเกื้อกูล อาศัยความรัก ความสงสาร เป็นสำคัญ

ความรักความสงสารเป็นอะไรบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน เป็น **เมตตาบารมี** เห็นหรือยัง นี่เราจะให้ทานแล้วเมตตา

มันเข้ามาค้ำจุนอยู่ เข้ามาประคับประคอง นี่เป็นสองบารมีเข้าควบกันแล้ว

ทีนี้คนในเมื่อเมตตาบารมีปรากฏ มีเมตตาแล้วอะไรมันตามมาอีกบรรดาท่านพุทธบริษัท ตัวเมตตาเกิดขึ้นแล้ว **ศีล** มันก็ปรากฏ เพราะศีลจะมีกับใครได้นั้นต้องมีเมตตาเป็นพื้นฐาน การให้ทานเรามีทั้งเมตตาทั้งกรุณาทั้ง ๒ ประการ คือรักและสงสารในเขา ศีลก็วิ่งเข้ามาช่วยประคับประคองในทานเข้าไปอีกจุดหนึ่ง

การให้ทานของเรานี่บรรดาท่านพุทธบริษัท เราต้องการตัดโลภะ ความโลภ เราหวังพระนิพพานเป็นปัจจัย เราไม่ได้หวังอะไรเป็นเครื่องตอบแทน จิตมันก็บริสุทธิ์ การให้ทานตัวนี้ไม่ใช่ว่าผู้ชายให้ทานแก่สตรี สตรีให้ทานแก่ชาย เพื่อหวังในการร่วมรักกันในกามารมณ์นะ ทั้งนี้เพราะอะไร เพราะว่าเราให้เพื่อการสงเคราะห์ ไม่ใช่ซื้อความรักด้วยการให้ทานในวัตถุ

คราวนี้ **เนกขัมมบารมี** คือการถือบวชมันก็ปรากฏ เนกขัมมะ ที่เขาถือกันได้ในชั้นต้นก็โดยตัด **นิวรณ์ ๕** ประการ

๑. ความรัก ด้วยอำนาจกามารมณ์

๒. ความโกรธ เรามีเมตตาเสียแล้ว จะโกรธยังไงล่ะ

๓. ตัวง่วง เราไม่โกรธแล้วตั้งใจให้ทานมันจะง่วงตรงไหน

๔. อารมณ์จิตฟุ้งซ่าน เราตั้งใจไว้แล้วว่าเราทั้งรักทั้งสงสาร จิตมันตรงแน่ว มันจะฟุ้งซ่านไปไหน

๕. ความสงสัย (ในเนกขัมมะ) มันก็ไม่ปรากฏ เพราะเราเชื่อองค์สมเด็จพระบรมสุคตว่า การให้ทานเป็นการตัดความโลภ เป็นปัจจัยให้เข้าถึงพระนิพพาน กำลังใจเรามันเต็มเสียแล้ว ถ้าเราสงสัยเราจะให้ยังไง นี่เราไม่สงสัยในคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระจอมไตร

เห็นไหมบรรดาท่านพุทธบริษัท การให้ทานคราวเดียวเนกขัมมบารมีวิ่งเข้ามาชนอีก เป็น ๔ บารมีแล้ว

อีกบารมีหนึ่งที่องค์สมเด็จพระประทีปแก้วบอกว่า **ปัญญาบารมี** ลองมาคิดพิจารณากันดูให้ดีว่า คนโง่น่ะจะมีใครให้ทานไหม คนโง่เขาไม่ให้ทานหรอกบรรดาท่านพุทธบริษัท เขาเสียดายของ เพราะถือว่าของของเขาหามาได้โดยยาก ไม่มีใครเขาให้ ไม่มีกินไม่มีใช้ก็ช่างซี ตัวอยากไม่หาทำไม

แต่คนที่จะให้ทานได้ต้องอาศัยเป็นคนมีปัญญา เอาปัญญาเข้าไปพิจารณาในตอนต้น เอาแบบต่ำๆ นะบรรดาท่านพุทธศาสนิกชน เรียกว่าต่ำมากที่สุด นั่นก็คือเรามาพิจารณาว่าการให้ทานเป็นการสงเคราะห์ เป็นการผูกมิตรทำจิตใจให้มีความสุข เราไปทางไหนก็ตามถ้าเรามีเพื่อนมาก มีคนเป็นที่รักมาก เราก็มีความสุข เพราะอันตรายมันมีน้อย กล่าวคือ

ช่วยป้องกันอันตรายได้ ทำใจให้เป็นสุข ให้มีความเป็นอยู่เป็นสุข เพราะการให้ทานก็ด้วยอำนาจเมตตาบารมีเป็นผู้นำ

การให้ทานนี่ต้องมีเมตตาบารมีเป็นผู้นำ ถ้าขาดเมตตาบารมีนำแล้ว การให้ทานมีผลไม่ได้ ในเมื่อเรามีเมตตาจิตคนที่จะคิดประทุษร้ายก็น้อยเต็มที เว้นไว้แต่ผู้ร้ายขององค์สมเด็จพระชินศรีคือ **พระเทวทัต** หรือเผ่าพันธุ์ของเขาเท่านั้น นี่ปล่อยเขาไปบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน

ทีนี้มีปัญญาสูงไปกว่านั้น เขาก็คิดว่า การให้ทานนี่เป็นการทำลายความโลภ เป็นการทำลายการเกิดที่จะมาสู่คนให้รับผลความทุกข์ต่อไป นี่คนที่มีปัญญาใหญ่เขาก็จะพิจารณาอย่างนี้ ฉะนั้นการให้ทานสักทีก็ต้องอาศัยปัญญาเป็นเครื่องประกอบเอาละซีบรรดาท่านพุทธบริษัท ปัญญาบารมีก็มากับทานอีกแล้ว

อีกบารมีหนึ่งที่องค์สมเด็จพระประทีปแก้วบอกคือ **วิริยบารมี** วิริยะแปลว่าความเพียร คนที่จะให้ทานในระยะแรกๆ ที่มีบารมียังอ่อน ถ้าไม่มีความเพียรเข้าไปตัด **มัจฉริยะ** ความตระหนี่ หรือความขี้เหนียว ความหวงแหนในทรัพย์สินของตน อันนี้อาตมารับรองผลเลย ถ้าไม่มีความเพียรตัดไอ้ตัวนี้ให้ทานไม่ได้ ต้องใช้ความเพียรเข้าไปตัดมัจฉริยะ คือความตระหนี่เหนียวแน่นให้สลายตัวไป ไม่ยังงั้นทำไม่ได้หรอกบรรดาท่านพุทธบริษัท

อีกประการหนึ่งคนที่ตั้งใจจะให้ทาน หวังผลในทานบารมี ถ้าเราจะให้ทานด้วยวัตถุ เราก็ต้องเพียรหาวัตถุเข้ามา นี่วิริยบารมีก็ตามมา ถ้าหากว่าเราจะให้ทานเป็นอภัยทาน คือกำลังใจไม่ประกาศเป็นศัตรูกับใคร เราก็ต้องมีความเพียรตัดความโกรธ ตัดความพยาบาท นี่เป็นอันว่าการให้ทานครั้งเดียววิริยบารมีวิ่งตามเข้ามาอีกแล้ว

ต่อไปบารมีที่องค์สมเด็จพระประทีปแก้วกล่าวว่า ขันติ คือความอดทน ตัวนี้เป็นตัวสำคัญ วัตถุทานที่เราจะได้มาบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน เราต้องหามาด้วยความเหนื่อยยาก เราหามาด้วยความลำบากอย่างยิ่ง กว่าบรรดาท่านพุทธบริษัทชายหญิงจะมีเงินจะมีของ ต้องเหน็ดเหนื่อยด้วยประการทั้งปวง ถ้าไม่อดทนในการหาละก็เราก็ไม่มีวัตถุในการให้ทาน นี่เรื่องของทาน **ขันติบารมี** วิ่งเข้ามาอีกชั้นหนึ่ง

ตานี้ขันติ ความอดทนที่ต้องเสียทรัพย์สินที่หามาได้โดยยาก นี่มันมีความสำคัญมากบรรดาท่านพุทธบริษัท แต่ขาดขันติบารมีแล้วหยิบอะไรไม่ได้ คิดว่าแหมของสิ่งนี้ซื้อมาแพง กว่าเราจะมีเงินซื้อก็มีแต่ความลำบากมีความยุ่งยากด้วยประการทั้งปวง จะให้เขาทำไมหนอ ใจก็ไม่สบาย ตอนนี้ก็ต้องเอาขันติเข้าข่มใจ อดทนเข้าไว้

ว่าเราอดเปรี้ยวเพื่อกินหวาน เราให้วัตถุทานเพื่อหวัง

พระนิพพาน ซึ่งเป็นที่มีความสุขในเบื้องหน้า หรือถ้าจะกล่าวกันโดยย่อก็คิดว่าเราให้ทานนี่หวังผลในความร่ำรวยอย่างอาฬวีเศรษฐี หรือ ทานัง สัคคโส ปาณัง เราให้ทานนี่เพื่อต้องการไปสวรรค์ เป็นเทวดาเป็นนางฟ้าสบายๆ อย่างนี้กำลังใจต้องมีความอดทน ต้องมีปัญญาเข้ามาปลอบ มีวิริยะความเพียรเข้ามาข่มขี่ ตัดมัจฉริยะความตระหนี่ให้มันพินาศไป

ทีนี้บารมีต่อไป **สัจจบารมี** เราตั้งใจไว้แล้วนี่ ว่าเราจะให้ทาน เราทำกิจการงานทั้งหมดเพื่อจะรวบรวมทรัพย์สินบริจาคทาน เพื่อหวังพระนิพพาน เพื่อหวังสวรรค์ เพื่อหวังพรหม เพื่อหวังความเป็นมนุษย์ที่ร่ำรวย เราก็ต้องให้จนได้ เราจะไม่ยอมเสียสัจจะความจริงใจ เอาเข้าแล้ว นี่การให้ทานตัวเดียว ควบสัจจบารมีเข้าอีก

ต่อไป **อธิษฐานบารมี** ตัวที่ตั้งใจไว้ว่า นี่เราจะต้องให้ทานเพื่อเป็นการทำลายความโลภให้หมดไปจากใจ คือว่าเราจะให้ทานเพื่อความอยู่เป็นสุขในชาติปัจจุบัน หรือว่าเราจะให้ทานเพื่อความปรารถนาว่า ผลของทานนี้นั้นสามารถจะส่งผลให้ไปสวรรค์ได้

ตามที่องค์สมเด็จพระจอมไตรทรงกล่าวว่า

ทานัง สัคคโส ปาณัง

"ทานย่อมเป็นบันไดให้ไปสวรรค์"

นี่เราตั้งจิตอธิษฐานไว้แล้ว

ว่าคุณธรรมทั้ง ๓ ประการ คือ

๑. เกิดเป็นมนุษย์ที่มีความร่ำรวย

๒. เกิดเป็นเทวดา

๓. เข้าพระนิพพาน

เราตั้งจิตอธิษฐานไว้แล้ว เกิดมาชาตินี้ต้องจับเอาจุดนี้ให้ได้ จุดใดจุดหนึ่งที่เราต้องการ เมื่อจิตอธิษฐานตั้งใจไว้จริงๆ ปักหลักให้ตรงเป๋ง อย่างนี้มันจึงจะให้ทานได้

ถ้ากำลังใจของเราไม่มี คือที่คิดแล้วมันมีความโลเล ไม่ตั้งจิตตรงไว้ในกาลก่อนว่าปรารถนาในการให้ทาน ผลของทานมันก็จะกลายเป็นทานอะไรล่ะ เป็น **ศรัทธาหัวเต่า** ผลุบเข้าผลุบออก ดึงออกมาแล้วก็กลับยัดเข้าไปใหม่ นี่บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย การให้ทานตัวเดียวอธิษฐานบารมีก็วิ่งเข้ามาอีก เหลือตัวเดียวคืออุเบกขาบารมี

อุเบกขาบารมี ตัวนี้จะเข้ามาสนับสนุนตรงไหน ก็ตรงที่ให้ไปแล้วซิบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย ถ้าความขัดข้องใจอะไรมันเกิดขึ้น เช่น เงินเรามีอยู่ ๕๐๐ บาท เราให้ทานไปเสีย ๒๐ บาท มันเหลือ ๔๘๐ บาท ทีนี้มีกิจที่จะพึงต้องทำมันเกิดขึ้นมาโดยไม่ได้คิดไว้ เกิดมีความจำเป็นจะต้องใช้เงินสัก ๕๐๐ บาท แต่ว่าจิตของเรานี้เชื่อองค์สมเด็จพระบรมโลกนาถ

ว่า ทานเป็นผลของความสุข ความเดือดร้อนมันก็เกิดขึ้นแล้วซิ สตางค์ ๒๐ บาทนี่มันไม่พอดีนี่

ถ้าเราไม่ให้ทานไปเสียเราก็มีจ่ายพอดี แต่นี่บังเอิญกิจนี้มันมาทีหลัง คิดให้ทานไปเสียก่อน แต่เราเชื่อองค์สมเด็จพระชินวร คิดว่า ช่างมันเถอะ ความลำบากเพียงแค่ ๒๐ บาทไม่เป็นไร ไหนๆ เราก็ตั้งใจไว้แล้ว ความทุกข์ร้อนนิดหน่อยมันจะเป็นไรไป เพราะผลที่เราให้ไปมันมีประโยชน์มากกว่านั้น

คือถ้าบุญบารมีของเรายังอ่อน จะต้องเร่ร่อนไปในวัฏสงสาร เราก็จะเกิดเป็นมนุษย์ที่มีความบริบูรณ์สมบูรณ์ได้ ถ้าบารมีของเรามีขึ้นหน่อยแล้วไซร้ เราก็สามารถจะไปเกิดบนสวรรค์ได้

เอาล่ะบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย พูดเรื่องของทานวันนี้ก็ขอยุติแต่เพียงเท่านี้.

คาถาเงินล้าน

(ตั้งนะโม ๓ จบ)

สัมปะจิตฉามิ
นาสังสิโม
พรหมมา จะ มหาเทวา สัพเพยักขา ปะรายันติ
พรหมมา จะ มหาเทวา อภิลาภา ภะวันตุ เม
มหาปุญโญ มหาลาโภ ภะวันตุ เม
มิเตพาหุหะติ
พุทธะมะอะอุ นะโมพุทธายะ วิระทะโย วิระโคนายัง
วิระหิงสา วิระทาสี วิระทาสา วิระอิตถิโย พุทธัสสะ
มานีมามะ พุทธัสสะ สวาโหม *(อ่านว่า สะ-หวา-โหม)*
สัมปะติจฉามิ
เพ็ง ๆ พา ๆ หา ๆ ฤา ๆ

บูชาเฉพาะตัวคาถา ๙ จบ
บูชา ๙ จบ หลวงพ่อบอกว่าเป็นเบี้ยต่อไส้
ถ้าภาวนาควบกับอานาปาฯ จิตยิ่งสะอาดจะยิ่งเห็นผล

โดย หลวงพ่อพระราชพรหมยาน

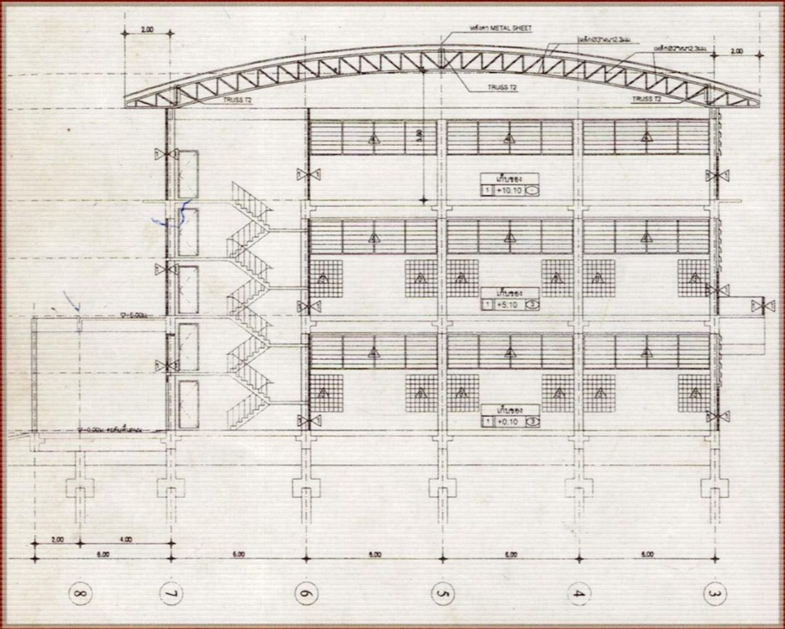

งานก่อสร้างอาคารเก็บวัสดุอุปกรณ์ที่สวนป่าไผ่ วัดท่าซุง

ธรรมปฏิบัติ เล่ม ๑๖ โดย...หลวงพ่อพระราชพรหมยาน (พระมหาวีระ ถาวโร) วัดจันทาราม (ท่าซุง) จ.อุทัยธานี